

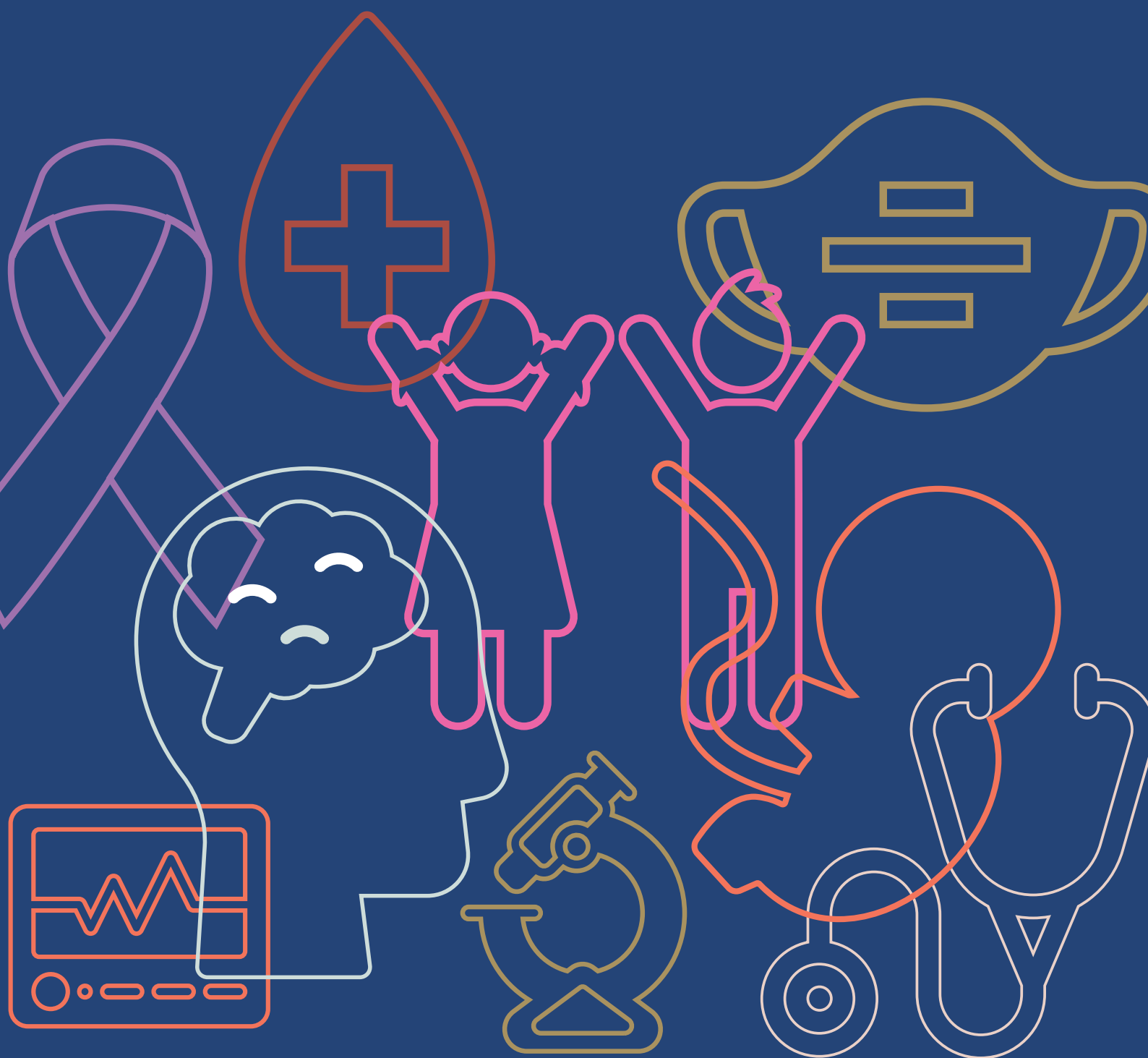

GIG
CYMRU
NHS
WALES

Cydweithrediad
Iechyd GIG Cymru
NHS Wales Health
Collaborative

Cydweithrediad Iechyd GIG Cymru

Adroddiad Blynyddol 2020/21

Cynnwys

Rhagair	03
----------------	-----------

Cyflwyniad	04
-------------------	-----------

Rhwydweithiau Clinigol

Rhwydwaith Canser Cymru	06
-------------------------	-----------

Rhwydwaith y Galon Cymru	08
--------------------------	-----------

Rhwydwaith Gofal Critigol a Thrawma Cymru	10
---	-----------

Rhwydwaith Mamolaeth a Newyddenedigol Cymru	12
---	-----------

Rhwydwaith Iechyd Meddwl Cymru	14
--------------------------------	-----------

Rhaglenni Cenedlaethol

Rhaglen Ddelweddu Genedlaethol	19
--------------------------------	-----------

Rhaglen Batholeg Genedlaethol	22
-------------------------------	-----------

Rhaglen Endosgopi Genedlaethol	24
--------------------------------	-----------

Rhaglen Gaffael y System Gwybodeg Radioleg	26
--	-----------

Rhaglen Rhwydwaith Gwybodaeth Labordai Cymru	28
--	-----------

Grwpiau Gweithredu

Grŵp Gweithredu Iechyd Resbiradol	31
-----------------------------------	-----------

Grŵp Gweithredu Diabetes	33
--------------------------	-----------

Grŵp Gweithredu Strôc	35
-----------------------	-----------

Grŵp Gweithredu Cyflyrau Niwrolegol	38
-------------------------------------	-----------

Bwrdd Gofal Diwedd Oes	40
------------------------	-----------

Grŵp Gweithredu Clefydau Prin	42
-------------------------------	-----------

Y Gymraeg	44
------------------	-----------

Adroddiad ariannol	45
---------------------------	-----------

Rhagair

Croeso i drydydd adroddiad blynyddol Cydweithrediad Iechyd GIG Cymru, ar gyfer 2020/21. Rwy'n gobeithio y bydd hyn yn rhoi cipolwg i chi ar ystod ein gwaith a chyflawniadau ein timau dros y flwyddyn arbennig o heriol hon.

Roedd pandemig Covid-19 yn golygu bod yn rhaid i ni wynebu amrywiaeth o heriau newydd a chyflwyno ac addasu'n gyflym iawn i ffyrdd newydd o weithio fel sefydliad. Diolch i ymrwymiad, hyblygrwydd a gwaith caled ein timau sy'n gweithio gyda'r byd tu allan i'r sefydliad a'r cymorth a ddarparwyd gan ein staff corfforaethol, roeddem yn gallu parhau i ddatblygu a gwella ein cefnogaeth i GIG Cymru drwy ddefnyddio technoleg.

Mae'n anodd dwyn ynghyd yr holl waith y mae ein timau wedi'i gyflawni mewn un adroddiad, ond yma rydym wedi tynnu sylw at y meysydd y mae ein timau'n teimlo sy'n arbennig o bwysig iddynt hwy a gwasanaethau'r GIG y maent yn gweithio gyda hwy.

Diolch i holl staff y Cydweithrediad am eu hymroddiad i wella gofal iechyd a gwasanaethau i bobl Cymru. Maent yn dangos bob dydd bwysigrwydd a gwerth cydweithio ag ystod eang o bartneriaid, gan gynnwys GIG Cymru, Llywodraeth Cymru, y trydydd sector, diwydiant a grwpiau cleifion i gyflawni'r canlyniadau gorau.

Yr wyf hefyd am fanteisio ar y cyfle i gydnabod arweinyddiaeth ac ymroddiad Rosemary Fletcher, wnaeth ymddeol o'i rôl fel Cyfarwyddwr y Cydweithrediad ym mis Mawrth 2021 ac a oedd yn goruchwyllo'r gwaith sydd wedi'i grynhoi yn yr adroddiad hwn.

Gobeithio y byddwch yn mwynhau darllen yr adroddiad hwn ar gyfer 2020/21.

Mark Dickinson
Cyfarwyddwr

Cyflwyniad

Amdanom ni

Mae Cydweithrediad Iechyd GIG Cymru yn sefydliad cenedlaethol sy'n gweithio ar ran y byrddau iechyd, yr ymddiriedolaethau a'r awdurdodau iechyd arbennig sy'n ffurfio GIG Cymru.

Drwy hwyluso ymgysylltu, rhwydweithio a chydweithio rhwng ein partneriaid GIG a rhanddeiliaid eraill, mae ein timau'n gweithio i gefnogi'r gwaith o wella gwasanaethau GIG Cymru ar draws ffiniau sefydliadol, er mwyn gwella ansawdd y gofal i gleifion. Rydym yn helpu i gynllunio, llunio a gwneud argymhellion ar wasanaethau'r GIG ledled Cymru.

Mae ein timau'n cwmpasu ystod eang o rwydweithiau clinigol, rhaglenni a phrosiectau cenedlaethol, grwpiau gweithredu ar gyflyrau difrifol, a swyddogaethau cymorth.

Mae'r Cydweithrediad yn cael ei gynnal gan Iechyd Cyhoeddus Cymru, ar ran GIG Cymru.

Ein gwaith

Mae ein cynllun gwaith wedi'i lunio mewn nifer o ffyrdd ac mae ei gwmpas yn parhau i dyfu, o flwyddyn i flwyddyn. Mae'r rhan fwyaf o'n cynllun gwaith yn cynnwys y blaenoriaethau y cytunwyd arnynt drwy fyrdau rhwydwaith clinigol, grwpiau gweithredu ar gyflyrau difrifol a byrddau rhaglenni cenedlaethol.

Yn 2020, ail-flaenoriaethwyd ein gwaith i ganolbwyntio ar ddarparu cymorth i GIG Cymru a Llywodraeth Cymru yn yr ymateb i'r pandemig COVID-19.

Ein gwerthoedd

Rydym wedi ymrwymo i 'weithio gyda'n gilydd, gydag ymddiriedaeth a pharch, i wneud gwahaniaeth ym mhopeth a wnawn fel tîm y Cydweithrediad ac wrth weithio gyda'n rhanddeiliaid.

Rhwydweithiau Clinigol

Rhwydwaith Cancer Cymru

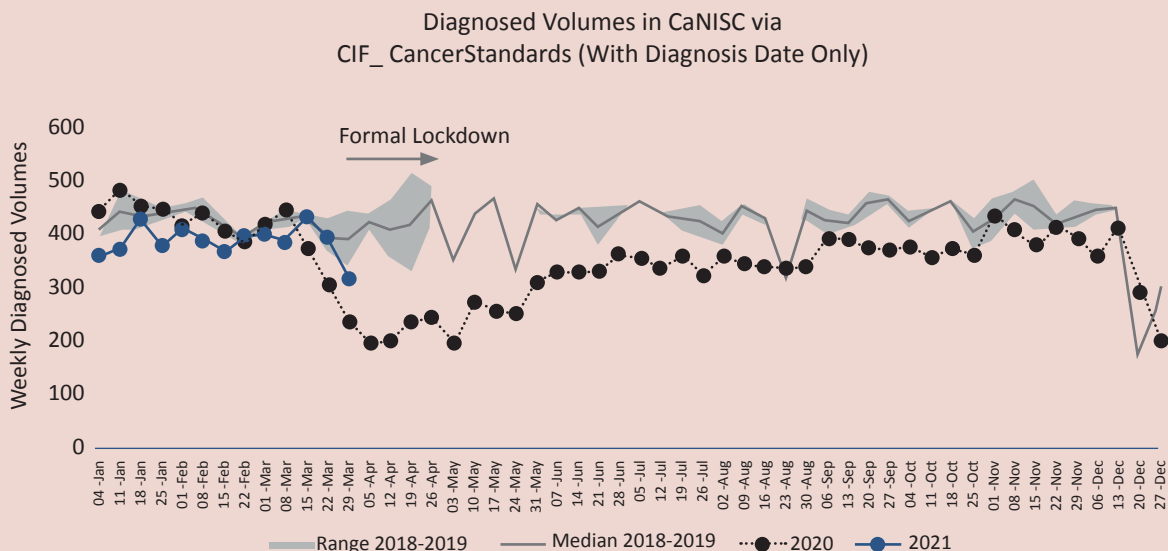
Mae Rhwydwaith Cancer Cymru yn darparu arweiniad system i bartneriaid gydweithio i drawsnewid gwasanaethau cancer a gwella canlyniadau i gleifion.

Caiff ein blaenoriaethau eu nodi a'u goruchwyllo gan y Grŵp Gweithredu ar Ganser ac maent yn cynnwys:

- Datblygu a gwella'r Llwybr Dewisol Cenedlaethol i gefnogi'r Llwybr Cancer Sengl
- Rhaglen genedlaethol i ddatblygu Canolfannau Diagnosis Cyflym sy'n darparu diagnosis cynnar i bobl sydd â symptomau amwys o ganser
- Cydlynw dull cenedlaethol o ymdrin â dogfennau gofal digidol sy'n canolbwyntio ar y claf, a 3ydd Arolwg Profiad Cleifion Cancer Cymru
- Datblygu setiau data am y tro cyntaf gan gynnwys y Gwasanaeth Oncoleg Aciwt o fewn yr Ateb Gwybodeg Cancer
- Pasbort Cymhwysedd Rhagnodi Cymru Gyfan, datblygu setiau data, a chanllawiau clinigol sy'n cefnogi achos busnes yr ateb e-ragnodi cenedlaethol (Chemocare)
- Menter Cancer y Coluddyn, rhaglen sydd â'r nod o wella canlyniadau clinigol a lleihau amrywiadau i bobl sy'n byw gyda chanser y coluddyn yng Nghymru
- Adolygiad cwmpasu ar sgrinio CT dos isel ar gyfer cancer yr ysgyfaint
- Datblygu arweinyddiaeth glinigol mewn gofal sylfaenol drwy Gymuned Ymarfer meddygon teulu a nyrsys i gefnogi gwella gwasanaethau cancer
- Ysgogi gwelliant drwy sicrhau ansawdd drwy'r rhaglen Adolygu Cymheiriaid Cancer.

Yr hyn a gyflawnwyd gennym yn 2020/21

Mae'r pandemig Covid-19 wedi cael effaith ddofn ar wasanaethau cancer yng Nghymru gyda gostyngiad yn nifer yr atgyfeiriadau lle'r amheuir cancer a llai o gleifion yn cael diagnosis o ganser (gweler y graff isod).

Mae Rhwydwaith Cancer Cymru wedi bod yn ganolog i'r dull cydweithredol o ddeall yr heriau sy'n wynebu gwasanaethau cancer drwy gydol y pandemig COVID-19.

Sefydlwyd y Grŵp Rheolwyr Gweithredol, gan ddod â rheolwyr gweithredol cancer, Iechyd a Gofal Digidol Cymru, yr Uned Gyflawni, Gwelliant Cymru, nyrsys arweiniol a gweithwyr iechyd proffesiynol cysylltiedig at ei gilydd i ddeall yr heriau sy'n wynebu gwasanaethau cancer yn ystod y pandemig COVID-19 a helpu i ddatblygu ffyrdd newydd o fynd i'r afael â rhai o'r problemau yr oedd COVID yn eu cyflwyno ar gyfer cleifion lle'r amheuwyd cancer a'r cleifion lle'r oedd cancer wedi ei gadarnhau. Ffurfiwyd y Grŵp i gefnogi'r Byrddau Iechyd a'r Ymddiriedolaethau gyda

- **Chynnal ac adfer Gwasanaethau Cancer Hanfodol yn ystod y pandemig**
- **Datblygu cynlluniau ar gyfer adferiad**
- **Cynnal mynediad cyson a chyfartal i lawdriniaethau brys a hanfodol**
- **Creu canolfannau llawfeddygol a/neu ddiagnostig cancer dynodedig ac aildddechrau lawdriniaethau cymhleth naill ai'n lleol neu'n rhanbarthol.**

Roedd y grŵp o gymorth yn natblygiad dangosfwrdd y Llwybr Cancer Sengl i adrodd am y perfformiad yn erbyn y Llwybr Cancer Sengl, a gyhoeddwyd ym mis Mawrth 2021.

Yn ogystal, ffurfiwyd Grŵp Cyfeirio Clinigol i ddod â'r gymuned glinigol cancer at ei gilydd gan arwain dull unedig o ymateb i'r pandemig COVID-19 wrth ddatblygu cynlluniau gwasanaeth tryloyw, cyson a theg.

Roedd y Grŵp Cyfeirio Clinigol yn ganolog o ran cynghori Llywodraeth Cymru ynghylch cleifion a oedd yn cael eu brechu cyn triniaeth cancer, ac am ddatblygu fframwaith ar gyfer cael caniatâd gwybodus o bell ar

gyfer Radiotherapi a Therapi Gwrth-ganser Systemig (SACT) yn ystod COVID-19.

Rhwydwaith Cancer Cymru drwy'r Grŵp Rheolwyr Gweithredol a'r Grŵp Cyfeirio Clinigol oedd yn gyfrifol am arwain y gwaith o ddatblygu canllawiau clinigol mewn ymateb i'r pandemig COVID-19, gan gynnwys fframwaith ar gyfer Adfer Gwasanaethau Cancer yng Nghymru yn ystod COVID-19.

Fel ymateb i'r gostyngiad yn nifer yr atgyfeiriadau lle'r amheuir cancer yn 2020, arweiniodd Rhwydwaith Cancer Cymru a Chydweithrediad y GIG ymgyrch gyfathrebu mewn cydweithrediad â Llywodraeth Cymru a sefydliadau'r trydydd sector yn annog y cyhoedd i ofyn am gyngor meddygol os ydynt yn profi unrhyw arwyddion a symptomau cancer.

Rydym bellach yn gweld cynnydd o tua 40 y cant yn y galw ar ddiwedd mis Mawrth 2021, sy'n golygu heriau newydd wrth gychwyn ar y flwyddyn ariannol newydd.

Yn ogystal â'r gwaith hwn, cyflawnodd Rhwydwaith Cancer Cymru amcanion allweddol eraill:

- **Mewn cydweithrediad â Byrddau Iechyd, penodwyd rheolwyr prosiect rhanbarthol a rheolwr rhaglen cenedlaethol i ddatblygu dull cenedlaethol safonol ar gyfer datblygu Canolfannau Diagnostig Cyflym**
- **Cafodd Haen 2 y Llwybrau Dewisol Cenedlaethol ei gyhoeddi**
- **Darparwyd cyfanswm o £100,000 o gyllid ar gyfer 10 prosiect gwella neu arloesi ar draws Byrddau Iechyd ac Ymddiriedolaethau yn ymwneud â'n pedair ffrwd waith: Gofal sy'n Canolbwyntio ar yr Unigolyn; Llwybr Cancer Sengl; Datblygu Ymchwil ac Arloesi; Gwybodaeth a Deallusrwydd.**

Rhwydwaith y Galon Cymru

Mae Rhwydwaith y Galon yn gweithio gyda phartneriaid o fewn gwasanaethau iechyd sylfaenol, eilaidd a thrydyddol i wella gofal a chanlyniadau i bobl o bob oed sydd mewn perygl o gyflyrau'r galon neu sy'n cael eu heffeithio ganddynt.

Caiff gwaith y Rhwydwaith ei lywio gan y Grŵp Gweithredu Cyflyrau ar y Galon (HCIG) gyda chynrychiolaeth glinigol ac ar lefel rheolwyr gan fyrddau iechyd, comisiynwyr, cymdeithasau proffesiynol a phartneriaid strategol allweddol o bob rhan o gymunedau cardiaidd Cymru.

Mae'r HCIG yn darparu arweinyddiaeth a goruchwyliaeth i ddylanwadu ar fyrddau iechyd wrth eu trosi'n gynlluniau tymor canolig a blynyddol eu hunain, ynghyd â'r rhaglen waith ar gyfer Rhwydwaith y Galon.

Blaenoriaethau HCIG ar gyfer 2020/21 oedd cefnogi'r Cynllun Cyflawni:

- **Er mwyn adeiladu ar ddatblygiad gwasanaethau cardioleg cymunedol a llwybrau clinigol Cymru gyfan; darparu gofal iechyd sy'n seiliedig ar werthoedd a gweithredu'r llwybrau ar gyfer methiant y galon, ffibriliad atrïaidd a syndrom coronaidd aciwt**
- **Er mwyn gweithredu'r Cynllun ar gyfer Ataliad y Galon y Tu Allan i'r Ysbyty (OHCA) Cymru**
- **Er mwyn gwella'r Map Trywydd Gwybodeg y Galon.**

Fodd bynnag, oherwydd effaith y pandemig COVID-19, bu'n rhaid i ni ohirio'r rhan fwyaf o'n rhaglen waith i flaenoriaethu gwasanaethau hanfodol.

Tynnodd y National Institute for Cardiovascular Outcomes (NICOR) sylw at bryderon ynghylch oedi gydag ymyriadau mewn adroddiad a gyhoeddwyd ym mis Medi 2020.

Adlewyrchwyd y pryderon hyn yn Fframwaith Gweithredu GIG Cymru am y chwe mis canlynol, a nododd fod angen ystyried adfer gwasanaethau'r galon nad ydynt yn hanfodol gan ysgogi cyfres ddiwygiedig o flaenoriaethau:

- **Rhannu dysgu o'r gweithredu a'r ddarpariaeth weithredol ddiwygiedig ar draws gwasanaethau yng Nghymru**
- **Datblygu modelau newydd wrth ddarparu gwasanaethau'r galon, hyrwyddo gweithio ystwyth a chlinigau rhithwir, dosbarthiadau cleifion a diagnosteg cyswllt anuniongyrchol**
- **Sicrhau gweithlu sy'n addas i'r diben ar gyfer gwasanaethau cardioleg yng Nghymru.**

Yr hyn a gyflawnwyd gennym yn 2020/21

Yn dilyn ton gyntaf y pandemig, roedd her o ran ailsefydlu cynlluniau swyddi meddygon ymgynghorol a chynyddodd y galw o wasanaethau coronaidd aciwt yn gyflym.

Fel rhwydwaith, roedd gennym ran weithredol yn y gwaith o ailgychwyn gweithgarwch dewisol yn ddiogel, gan gefnogi'r gwaith o ddatblygu 'llwybrau glân' diwygiedig, a oedd yn cynnwys protocolau profi cyn triniaeth i gleifion.

Ailddechreuodd gweithgarwch dewisol gydag angiograffeg ddiagnostig yn unig, ac yna ailsefydlwyd gwasanaethau PCI.

Roedd sefydlu gweithlu ffisioleg addas i'r diben yn hanfodol. Aethpwyd ymlaen â hyn ar y cyd ag AaGIC ac arbenigwyr ac arweinwyr clinigol o fyrddau iechyd i fynd i'r afael ag anghenion presennol a gofynion hyfforddi yn y dyfodol.

Wrth i'r pandemig barhau, roedd yn anodd iawn cynnal unrhyw wasanaethau dewisol oherwydd absenoldeb a salwch staff. Datblygodd y rhwydwaith grŵp rheolwyr gweithredol a oedd yn cynnwys arweinwyr clinigol, rheolwyr gweithredol a chynrychiolwyr cynllunio i helpu i ddarparu canllawiau i fyrddau iechyd. Roedd hyn yn ychwanegol at y canllawiau a ddarparwyd gyda'r fframwaith gwasanaethau hanfodol.

Roedd llawer o newidiadau i ymarfer yn ystod y pandemig, a oedd yn cynnwys creu cysyniadau newydd a ffyrdd o weithio o bell. Er mwyn sicrhau ein bod yn cadw at y newidiadau da a ddaeth i'r amlwg, gweithredodd y rhwydwaith fel ystorfa ar gyfer dysgu a rennir. Bydd datblygu opsiynau Sharepoint ymhellach yn caniatáu mynediad i'r adnoddau hyn.

Cefnogwyd y defnydd o dechnoleg i ddarparu clinigau rhithwir ac arferion gwaith drwy

ddatblygu gweithdrefnau gweithredu safonol (SOPs). Cafodd yr arferion gwaith newydd hyn dderbyniad da gan gleifion a staff ac roedd yn effeithiol yn ystod y pandemig gan ei fod yn lleihau risg cleifion a'r risg o ddod i gysylltiad â'r coronafeirws.

Fel rhwydwaith, buom yn helpu i lunio'r cyfle i ailosod y trothwy ar gyfer derbyn atgyfeiriadau o ofal sylfaenol i'w gweld mewn clinigau, gan y byddai cyngor ac arweiniad a gyflwynir mewn modd amserol (er enghraifft, defnyddio Porth Clinigol Cymru ac e-atgyfeiriadau) yn fwy darbodus. Byddai hyn yn arwain at lai o ymchwiliadau, yn enwedig ymhlith poblogaethau risg isel ac yn helpu i leihau rhestrau aros.

Yn dilyn consensws clinigol, aethpwyd ati i frysbennu ceisiadau presennol a newydd mewn cydweithrediad â chydweithwyr gofal sylfaenol. Mae'r gwaith hwn wedi llywio'r broses haenu risg sy'n cael ei datblygu ar hyn o bryd gyda Llywodraeth Cymru.

Ailsefydlwyd partneriaeth Achub Bywydau Cymru a'i lansio gyda strategaeth gyfathrebu lwyddiannus yn yr hydref gan gynnwys ymgyrchoedd cyfryngau cymdeithasol wedi'u targedu i godi ymwybyddiaeth o'r angen am sgiliau CPR a diffibrilio.

Yn olaf, tynnodd y pandemig sylw at y risg o gael gwasanaethau dewisol ac aciwt ar safleoedd sengl a bod angen dull systemau cyfan i symud ymlaen.

Felly, rydym yn gweithio'n ddiwyd gydag arweinwyr clinigol eraill sy'n benodol i gyflwr a'r tîm iechyd sy'n seiliedig ar werth i nodi map trywydd ar gyfer y dyfodol. Rydym wedi croesawu cyfle i ailgynllunio ein gwasanaethau yn y dyfodol yn sylweddol ac mae sefydlu canolfannau diagnostig a thriniaeth 'rhanbarthol neu gymunedol' yn gam cyntaf yn y gwahaniad hwn.

Rhwydwaith Gofal Critigol a Thrawma Cymru

Mae'r Rhwydwaith Gofal Critigol a Thrawma yn darparu fframwaith ar gyfer gwella gofal clinigol ar gyfer pobl sy'n ddifrifol wael ac wedi'u hanafu'n drawmatig yn barhaus ledled Cymru.

Dechreuodd y Rhwydwaith fel tri rhwydwaith rhanbarthol ar gyfer Gofal Critigol yn 2007 ac ers hynny mae wedi esblygu i fod yn un Rhwydwaith i Gymru sy'n gyfrifol am Drawma ar gyfer poblogaeth gogledd Cymru. Yn 2020/21, newidiwyd o fod yn 'ddim ond' Rhwydwaith i fod yn gymuned wirioneddol, gan gefnogi clinigwyr i weithio mewn ffyrdd arloesol i ymateb yn effeithiol i'r pandemig Covid-19.

Ar ddechrau'r flwyddyn, roeddem yn disgwyl canolbwyntio ar weithredu argymhellion Grŵp Gorchwyl a Gorffen 2019 ar Ofal Critigol gan oruchwylio buddsoddiad o £15 miliwn cychwynnol a chynllunio gweithrediad graddol yr argymhellion llawn dros gyfnod o bum mlynedd. Yn hytrach, canolbwyntiodd y Rhwydwaith ar ymateb i'r pandemig Covid-19.

Er ein bod wedi cydlynu ymateb i'r pandemig o ran gofal critigol ledled Cymru, parhaodd y Rhwydwaith i gaffael a gweithredu System Gwybodaeth Gofal Dwys Cymru (WICIS), gan sicrhau cyllid cyfalaf ar gyfer y rhaglen genedlaethol a chynnal cannoedd o oriau o weithdai ffurfweddu clinigol.

Yr hyn a gyflawnwyd gennym yn 2020/21

Ym mis Mawrth 2020, cafodd ein cynllun gwaith ei ohirio am gyfnod amhenodol wrth i ni newid sut oeddem yn gweithredu i gefnogi GIG Cymru i ymateb i Covid-19. O fewn dyddiau, symudodd y Rhwydwaith o rôl gynllunio strategol i gydlynu ymateb pandemig gofal critigol y Bwrdd Iechyd yn weithredol.

Tîm y Rhwydwaith oedd y cysylltiad rhwng timau clinigol Gofal Critigol a chyrff proffesiynol, rhwydweithiau clinigol cydweithwyr a grwpiau cyflenwi megis y grwpiau Arennol ac Anadlol, swyddogion gweithredol y Bwrdd Iechyd, Caffael Cydwasanaethau GIG Cymru, Iechyd Cyhoeddus Cymru a Llywodraeth Cymru wrth i GIG Cymru baratoi ar gyfer dwy don y pandemig a dod drwyddynt.

Pan gyhoeddwyd fod pandemig ym mis Mawrth 2020, ein cam cyntaf oedd dwyn ynghyd uwch glinigwyr gofal critigol, Ymddiriedolaeth Gwasanaeth Ambiwlans Cymru a'r Gwasanaeth Adalw a Throsglwyddo Meddygol Brys ynghyd ag arbenigwyr o Iechyd Cyhoeddus Cymru ac arweinwyr polisi yn Llywodraeth Cymru i asesu'r sefyllfa a dechrau cynllunio ymateb gofal critigol Cymru gyfan i'r pandemig.

O'r pwynt hwnnw ymlaen, parhawyd i gydlynu cyfarfodydd bob pythefnos drwy gydol y pandemig i lywio'r gwaith o gynllunio a darparu gwasanaethau gofal critigol ar draws ffiniau byrddau iechyd.

Yn gynnar yn y brigiad o achosion, daethom â chynrychiolwyr o Addysg a Gwella Iechyd Cymru (AaGIC), nyrsys datblygu ymarfer gofal critigol ac uwch ddarlithwyr mewn gofal critigol o brifysgolion Cymru i gynllunio maes llafur hyfforddi a rhaglen gyflwyno i uwchsgilio'r gweithlu gofal nad oedd yn gweithio mewn gofal critigol y byddai ei angen i gefnogi unedau gofal critigol yn ystod y pandemig.

Gydol y pandemig, roedd ein tîm clinigol a rheoli profiadol yn cynnig eu harbenigedd i gynghori ar brynu peiriannau anadlu, cyflenwadau arenol a gyrwyr chwistrelli a gweithio gyda Llywodraeth Cymru a'r Cydwasaethau ar ddyrannu stoc sydd wedi'i gaffael yn y DU. Roedd modelu ystadegol ar gyfer yr ail don yn rhagweld y byddai mwy o gleifion angen gofal critigol nag yn y don gyntaf a'r ofn oedd, hyd yn oed gyda'r gefnogaeth ychwanegol gan wardiau anadlol, y byddai unedau gofal critigol yn cael eu llethu.

Roedd y Rhwydwaith yn cefnogi'r gwaith o baratoi drwy gael cytundeb ar weithdrefnau cymorth cydfuddiannol a hwyluso'r gwaith o sefydlu gwasanaeth trosglwyddo gofal critigol i symud cleifion difrifol wael o unedau sy'n agos at orlenwi i unedau eraill yng Nghymru lle'r oedd capasiti ar gael.

Aethom ati i sefydlu a chynnal cyfarfodydd bore saith diwrnod yr wythnos, lle gallai uwch-weithwyr proffesiynol o unedau gofal critigol, y rhwydwaith, Llywodraeth Cymru, y Gwasanaeth Adalw Meddygol Brys a'r gwasanaeth ambiwlans fonitro'r sefyllfa a chynllunio trosglwyddiadau cleifion.

Mae'r Rhwydwaith yn parhau i gasglu gwybodaeth gan fyrddau iechyd am y gwersi a ddysgwyd o ddwy don y pandemig. Caiff y rhain eu cynnwys mewn cynlluniau pwysau brys mwy effeithiol ar draws y system gofal critigol yn ogystal â thynnu sylw at ffyrdd o weithio y gellid eu hymgorffori mewn gwasanaethau arferol y tu hwnt i'r pandemig.

Rhwydwaith Mamolaeth a Newyddenedigol Cymru

Wedi'i sefydlu yn 2019, mae Rhwydwaith Mamolaeth a Newyddenedigol Cymru yn dwyn ynghyd rhanddeiliaid o bob rhan o Gymru i gefnogi ei gilydd i wella diogelwch ac ansawdd cyffredinol gwasanaethau mamolaeth a newyddenedigol.

Drwy wella'r profiad a'r canlyniadau i famau, babanod a'u teuluoedd, gallwn helpu i roi'r dechrau gorau mewn bywyd i bob plentyn a chwarae ein rhan i leihau anghydraddoldebau iechyd hirdymor.

Ein blaenoriaethau yw Safonau Newyddenedigol Cymru Gyfan (3ydd Argraffiad) a strategaeth Llywodraeth Cymru 'Gofal Mamolaeth yng Nghymru: Gweledigaeth Pum Mlynedd ar gyfer y Dyfodol (2019-2024)' a chânt eu trefnu o dan y pum ffrwd waith ganlynol:

- **Gofal sy'n canolbwyntio ar y teulu**
- **Parhad gofalwr**
- **Gofal diogel ac effeithiol**
- **Gweithlu aml-broffesiynol medrus/ Gwasanaethau cynaliadwy**
- **Gofal amserol.**

Yr hyn a gyflawnwyd gennym yn 2020/21

Arweiniodd effaith Covid-19 at bwysau sylweddol ar wasanaethau mamolaeth a newyddenedigol. Yn ogystal, cafodd rhan o'n gweithlu ei dargyfeirio i gefnogi'r ymateb ehangach i'r pandemig, gan weithredu ar ran y Gell Gwasanaethau Hanfodol wrth ddarparu fframwaith sicrwydd i fyrddau iechyd i hunanasesu eu gwasanaethau.

Er gwaethaf y pwysau hyn, roedd cydweithwyr yn parhau i fod yn awyddus i fwrw ymlaen â'r cynllun gwaith a gwnaethom gynydd sylweddol, gan gynnwys:

- Lansio gwasanaeth trafndiaeth newyddenedigol 24 awr dros dro ar gyfer de Cymru ym mis Ionawr 2021
- Bwrw ymlaen â gwaith ar set ddata dangosyddion perfformiad mamolaeth – mae'r holl gytundebau rhannu data perthnasol bellach ar waith ac mae gennym ddata gan Iechyd a Gofal Digidol Cymru yn mynd yn ôl i 2014. Y nod yw datblygu dangosfwrdd i ganiatáu i ddata amser real gael ei ddefnyddio a sicrhau y rhoddir y sicrwydd angenrheidiol i sicrhau gwasanaethau mamolaeth diogel yng Nghymru
- Cynnal digwyddiadau hyfforddiant ac addysg cadarnhaol iawn dros MS Teams gan fynd i'r afael â phynciau fel diogelu, cefnogi diwedd oes, a chanlyniadau a dysgu gan OBS Cymru, y rhaglen Strategaeth Gwaedu Obstetrig tair blynedd
- Defnyddio MS Teams i gynyddu ymgysylltiad cydweithwyr ag adolygiadau marwolaethau parhaus
- Sefydlu grwpiau gorchwyl a gorffen i ddatblygu meysydd gwaith gan gynnwys datblygu canllawiau clinigol.

Cyn Covid-19, roeddem wedi dechrau hyrwyddo digwyddiad deuddydd Addysg Niwroddatblygiadol Teulu a Babanod, a fyddai wedi costio tua £600 ar gyfer pob ymgeisydd i fyrddau iechyd.

Fodd bynnag, oherwydd llithriant yn ein cyllideb ac i gydnabod ein hethos o ran gofal integredig i deuluoedd, penderfynwyd ariannu 42 o leoedd ar hyfforddiant Lefel 1 FINE.

Mae FINE yn llwybr cam wrth gam arloesol sydd wedi'i gynllunio i alluogi gweithwyr proffesiynol newyddenedigol i roi'r theori a'r dystiolaeth y tu ôl i ofal sy'n canolbwyntio ar y babanod a'r teulu gyda chefnogaeth ddatblygiadol.

Mae Lefel 1, y pecyn cymorth sylfaen, yn ddigwyddiad ystafell ddosbarth rhyngweithiol sy'n cynnwys darlithoedd a gweithdai, sy'n cwmpasu ystod o bynciau niwroamddiffynol sy'n cyd-fynd â'r chwe thema graidd:

- **Datblygiad babanod**
- **Arsylwi**
- **Teulu**
- **Myfyrio**
- **Systemau**
- **Tystiolaeth.**

Yna, gall cyfranogwyr ddatblygu eu dysgu ymhellach drwy Lefel 2 sy'n eu gwahodd i roi theori ar waith a Lefel 3 sy'n parhau i gyfeirio at y chwe thema graidd ond sy'n rhoi mwy o bwyslais ar systemau gyda chwblhau dau brosiect, un yn brosiect gwella ansawdd yn seiliedig ar fodel cynllunio gwneud-astudio-gweithredu (PDSA).

Cymerodd meddygon, nyrsys a gweithwyr iechyd proffesiynol perthynol o unedau newyddenedigol ar draws y rhwydwaith ran yn yr hyfforddiant lefel 1 a ariannwyd gan y Rhwydwaith. Roedd yr adborth yn gadarnhaol iawn, gyda 97 y cant o'r cyfranogwyr yn disgrifio'r cynnwys yn berthnasol iawn i'w hymarfer a 75 y cant yn dweud y byddai mynychu'r cwrs yn newid eu hymarfer.

Eisoes mae ymarferwyr yn nodi dystiolaeth o newidiadau mewn ymarfer, yn enwedig i adnabod ciwiau babanod, lleoli a chyfyngu a chyfathrebu â rhieni, a fydd yn cyfrannu at sicrhau canlyniadau i fabanod a theuluoedd ledled Cymru.

Rhwydwaith Iechyd Meddwl Cymru

Nod y Rhwydwaith Iechyd Meddwl Pob Oed yw sicrhau newid cadarnhaol a gwelliant parhaus i wasanaethau iechyd meddwl a gomisiynir neu a ddarperir gan y GIG yng Nghymru.

Rydym yn hyrwyddo dull gweithredu system gyfan ddarbodus ac mae ein blaenoriaethau'n cael eu harwain gan y cynllun cyflawni ar gyfer Strategaeth 'Law yn Llaw at Iechyd Meddwl' Llywodraeth Cymru 2019-2022 a'r strategaeth atal hunanladdiad a hunan-niwed 2015 - 2022, sy'n cyd-fynd ag uchelgeisiau a nodir yn 'Cymru Iachach'.

Mae'r rhwydwaith yn cynnwys yr is-grwpiau a'r rhaglenni canlynol

- **Iechyd Meddwl Amenedigol**
- **Iechyd Meddwl Plant a'r Glasoed (CAMHS)**
- **Anhwylдераu bwyta**
- **Iechyd Meddwl i Oedolion**
- **Law yn Llaw dros Blant a Phobl Ifanc (T4CYP)**
- **Atal Hunanladdiad a Hunan-niwed.**

Rhwydwaith Iechyd Meddwl Amenedigol

Rydym yn goruchwyllo'r gwaith o gynllunio a darparu gwasanaethau iechyd meddwl amenedigol effeithlon ac effeithiol ar gyfer GIG Cymru. Rydym yn canolbwyntio ar atal, ymyrraeth gynharach, gofal iechyd darbodus, a sicrhau bod y gwasanaethau cywir yn cael eu darparu ar yr adeg gywir a chan y bobl gywir.

Mae'r rhwydwaith yn cefnogi ymarfer sy'n seiliedig ar dystiolaeth ac sy'n arloesol, gan alluogi darparu gwasanaethau'n deg ledled Cymru. Mae ein gwaith yn canolbwyntio ar weithredu argymhellion adroddiad 2018 gan Bwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg y Cynulliad, a 'Beichiogrwydd a Babis: Gofal Iechyd Meddwl Amenedigol yng Nghymru'.

Rydym yn dod â rhanddeiliaid at ei gilydd i lunio gwasanaethau i rieni, gyda rhieni, i wella ansawdd a thegwch gofal.

Yr hyn a gyflawnwyd gennym yn 2020/21

- Rhoesom flaenoriaeth i gynlluniau i ddatblygu'r Uned Cleifion Mewnol Iechyd Meddwl Amenedigol Arbenigol chwe gwely dros dro, a agorodd ym mis Ebrill 2021
- Cwblhawyd yr ymgynghoriad ar gynnwys y llwybr clinigol newydd, sydd bellach yn cael ei gynllunio
- Ymrwymodd pob bwrdd iechyd i'r rhwydwaith ansawdd amenedigol a byddant yn mabwysiadu dull gwella ansawdd o fodloni safonau cenedlaethol
- Sefydlwyd cysylltiadau ag Addysg a Gwella Iechyd Cymru (AaGIC) ac Addysg Iechyd Lloegr a dechreuwyd ar y broses o ddatblygu fframwaith cymhwysedd cenedlaethol.

Anhwyldeira bwyta

Mae'r is-grŵp Anhwyldeira Bwyta yn dwyn ynghyd glinigwyr, rheolwyr gwasanaethau, defnyddwyr gwasanaethau, gofalwyr a chynrychiolwyr y trydydd sector. Rydym yn gweithio i wella gwasanaethau yng Nghymru i bobl o bob oed sy'n profi anhwylder bwyta, ac i gefnogi eu teuluoedd.

Ein nod yw sicrhau gwasanaethau effeithiol a hygyrch sy'n darparu triniaeth a gofal o ansawdd cyson ledled Cymru, gyda'r hyblygrwydd i ddiwallu anghenion unigol defnyddwyr gwasanaeth a'u teuluoedd.

Ers 2018, rydym wedi cael ein harwain gan argymhellion Adolygiad o Wasanaeth Anhwyldeira Bwyta Llywodraeth Cymru, wedi'i lywio gan ymgynghoriad parhaus â'r rhai sy'n darparu ac yn derbyn triniaeth ar draws y llwybr.

Yr hyn a gyflawnwyd gennym yn 2020/21

- Penodwyd Arweinydd Cenedlaethol ar gyfer Anhwyldeira Bwyta i ddatblygu gwasanaethau'n strategol ar gyfer pobl ag anhwylderau bwyta
- Gyda chefnogaeth cyllid Llywodraeth Cymru ar gyfer gwella iechyd meddwl, rydym wedi gwella gwasanaethau arbenigol anhwylderau bwyta yn unol ag ymyrraeth gynnar
- Cynhaliwyd gweithdai ymgynghori ar-lein gyda defnyddwyr gwasanaeth a'u teuluoedd i lywio'r gwaith o gyflawni'r argymhellion yn adolygiad Gwasanaeth Anhwyldeira Bwyta Llywodraeth Cymru
- Buom yn monitro'r effaith ddifrifol a gafodd COVID19 ar gyfraddau anhwylderau bwyta ac yn benodol y pwysau dilynol ar wasanaethau cleifion mewnol
- Cwblhawyd archwiliad o'r derbyniadau ail-fwydo i bobl ifanc 16 a 17 oed
- Cynhyrchwyd deunyddiau hyfforddi yn seiliedig ar brofiad bywyd defnyddwyr gwasanaeth a gofalwyr
- Sefydlwyd rhwydwaith ymgynghori clinigol cenedlaethol gennym i drafod trin anhwylderau bwyta â diabetes.

Iechyd Meddwl i Oedolion

Nod y rhwydwaith Gwasanaethau Iechyd Meddwl i Oedolion yw sicrhau newid cadarnhaol a gwelliant cynaliadwy hirdymor mewn gwasanaethau a gomisiynir neu a ddarperir gan GIG Cymru.

Rydym yn hyrwyddo dull system gyfan sy'n annog integreiddio gwasanaethau ar draws y GIG, llywodraeth leol a'r sector gwirfoddol, gan gynghori partneriaid a rhanddeiliaid ar gynllunio a darparu gwasanaethau arbenigol a chefnogi casglu data.

Yr hyn a gyflawnwyd gennym yn 2020/21

- Penodwyd Arweinydd Cenedlaethol gennym i gefnogi'r gwaith o weithredu'r camau sy'n berthnasol i wasanaethau oedolion yng nghynllun cyflawni 'Law yn Llaw at Iechyd Meddwl'
- Cwblhawyd adolygiad o'r llenyddiaeth sydd wedi'i chyhoeddi mewn perthynas â gwasanaethau iechyd meddwl cymunedol
- Sefydlwyd rhaglen waith gennym i gefnogi'r gwaith o ddatblygu canllawiau cenedlaethol ar gyfer timau iechyd meddwl cymunedol, wedi'u llywio gan ymgysylltu ar-lein â defnyddwyr gwasanaethau a gofawyr
- Cynhaliwyd digwyddiad ymgysylltu ar-lein llwyddiannus gyda rhanddeiliaid allweddol gan gynnwys cynrychiolwyr byrddau iechyd, Coleg Brenhinol y Seiciatryddion, grŵp Cynghori Uwch Nyrsys Cymru gyfan a sefydliadau'r trydydd sector
- Mewn ymateb i bryderon am ddiffyg gwybodaeth gyson am argaeledd gwasanaethau iechyd meddwl yn ystod y pandemig, crëwyd adnodd Cwestiynau Cyffredin a ymgorfforwyd gan bob bwrdd iechyd yn eu gwefannau.

Gwasanaethau Iechyd Meddwl Plant a'r Glasoed (CAMHS)

Mae'r Rhwydwaith CAMHS yn cynnwys arweinwyr clinigol ac ymarferwyr o bob bwrdd iechyd a chyrrff GIG cenedlaethol yng Nghymru a Llywodraeth Cymru.

Rydym yn darparu'r mecanweithiau llywodraethu a fframwaith i sefydliadau weithio gyda'i gilydd i wella gwasanaethau, rhannu arferion gorau a darparu llais cynghori ar y cyd ar CAMHS. Rydym hefyd yn galluogi ymgysylltu ystyrlon rhwng darparwyr gwasanaethau a phlant, pobl ifanc a'u teuluoedd er mwyn sicrhau cydgynhyrchu effeithiol.

Un o'n prif swyddogaethau yw sicrhau aliniad agos rhwng y rhai sy'n darparu ac yn rheoli gwasanaethau mewn byrddau iechyd ac elfennau eraill o waith sy'n cael eu datblygu fel rhan o'r dull system gyfan ehangach, yn enwedig y Rhaglen Law yn Llaw dros Blant a Phobl Ifanc a datblygu'r Dull Ysgol Gyfan.

Yr hyn a gyflawnwyd gennym yn 2020/21

- Datblygwyd Fframwaith Gwella Gwasanaethau wedi'i ddiweddarau
- Cynhaliwyd cylch cyntaf o adolygiad gan gymheiriaid clinigol o wasanaethau i nodi a rhannu arferion gorau
- Ochr yn ochr â'r is-grŵp Iechyd Meddwl i Oedolion, gwnaethom gynghori ar y goblygiadau a'r opsiynau i ymestyn gwasanaethau CAMHS i 25 oed a rheoli'r broses o drosglwyddo cleifion rhwng gwasanaethau
- Gwnaethom gyfrannu at oruchwylio, rheoli a'r gwaith parhaus o adfer gwasanaethau iechyd meddwl (fel gwasanaeth hanfodol) yn ystod a thu hwnt i'r pandemig Covid 19 fel rhan o drefniadau llywodraethu Llywodraeth Cymru
- Gwnaethom gefnogi datblygiad y Dull Ysgol Gyfan, y fframwaith cymorth a chymorth cynnar, a'r rhaglen niwroddatblygiad
- Darparwyd arbenigedd a phrofiad clinigol gennym i gefnogi:
 - datblygu Strategaeth Gweithlu Iechyd Meddwl
 - gweithredu'r set ddata graidd iechyd meddwl newydd ac offer mesur canlyniadau
 - datblygu a gweithredu Matrics Cymru
 - datblygu ymhellach wasanaethau Haen 4 a threfniadau'r panel rheoli gwelyau.

Atal Hunanladdiad a Hunan-niwed

Ers mis Mai 2020, mae'r Rhwydwaith Iechyd Meddwl wedi gweithio gyda phartneriaid mewn byrddau iechyd i sefydlu tîm Cymru gyfan i gyflawni strategaeth atal hunanladdiad a hunan-niwed 'Siarad â fi 2' Llywodraeth Cymru.

Mae ffrydiau gwaith allweddol yn cynnwys datblygu ymateb Cymru gyfan i brofedigaeth drwy hunanladdiad, gweithredu system wylidwriaeth fwy amserol ar gyfer hunanladdiadau tybiedig, a datblygu fframwaith neu gynllun hyfforddi a datblygu'r gweithlu.

Yr hyn a gyflawnwyd gennym yn 2020/21

- Penodwyd Cydlynnydd Cenedlaethol ar gyfer atal hunanladdiad a hunan-niwed
- Penodwyd tri chydgyssylltydd rhanbarthol (gogledd, canolbarth a gorllewin, a'r de-ddwyrain) i gefnogi'r fforymau atal hunanladdiad a hunan-niwed rhanbarthol amlasiantaethol, ac adeiladu cysylltiadau â phartneriaid eraill sy'n ymwneud â gwaith y strategaeth
- Hwyluswyd y gwaith o brosesu ceisiadau a dyfarnu cyllid grant Llywodraeth Cymru i gefnogi prosiectau atal hunanladdiad a hunan-niwed ar draws y rhanbarthau
- Comisiynwyd ymarfer gwranddo gennym i gael mewnwelediad dyfnach ym mhrofiadau pobl sy'n byw gyda phrofedigaeth drwy hunanladdiad.

Rhaglen Law yn Llaw dros Blant a Phobl Ifanc (T4CYP)

Sefydlwyd y rhaglen yn 2015 i ystyried ffyrdd o ail-lunio, ailfodelu ac ailffocysu'r gwasanaethau lles emosiynol ac iechyd meddwl a ddarperir ar gyfer plant a phobl ifanc yng Nghymru.

Ym mis Rhagfyr 2019, cytunodd y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol i ymestyn y Rhaglen tan fis Mawrth 2022 gan ganolbwyntio ar:

- **Cymorth Cynnar a Chymorth Lefel Uwch**
- **Gweithio gyda Byrddau Partneriaeth Rhanbarthol**
- **Gwasanaethau Niwroddatblygol**
- **Llywodraethu**

Rydym wedi ymrwymo i gyfathrebu, ymgysylltu a chydgyhyrchu gyda phlant, pobl ifanc, eu teuluoedd, a chyda'r sefydliadau a'r staff sy'n gweithio gyda nhw, er mwyn sicrhau bod eu profiadau'n llywio ein gweithgareddau.

Yr hyn a gyflawnwyd gennym yn 2020/21

Wrth i'r pandemig Covid-19 ddwysáu, buom yn gweithio gydag Iechyd Cyhoeddus Cymru i ddatblygu pecyn cymorth i gefnogi pobl i ofalu am eu hiechyd meddwl a'u lles.

Mae'r T4CYP diwygiedig ac wedi'i ailffocysu wedi bod yn canolbwyntio ar feysydd allweddol o fewn y ffrwd waith Cymorth Cynnar a Chymorth Lefel Uwch a'r ffrwd waith Niwroddatblygiadol.

Mae'r ffrwd waith Niwroddatblygiadol wedi ymrwymo i:

- **Ymgorffori'r Llwybr a'r Safonau Cenedlaethol**
- **Adeiladu offeryn proffilio digidol cenedlaethol i gynyddu effeithlonrwydd a gwella craffter clinigol ar draws gwasanaethau ar sail 'Unwaith i Gymru'**
- **Creu gweledigaeth hirdymor ar gyfer Niwroamrywioldeb, gan gynnwys sefydlu aliniad polisi traws-sector.**

Datblygwyd y Llwybr a'r Safonau Niwroddatblygiadol Cenedlaethol ar y cyd yng nghymaint y Rhaglen a buom yn gweithio mewn partneriaeth â phartïon allweddol i ddatblygu'r weledigaeth hirdymor.

Roedd y ffrwd waith Cymorth Cynnar a Chymorth Lefel Uwch yn canolbwyntio ar ddatblygu Fframwaith Cenedlaethol NEST/NYTH ac offeryn cynllunio, sy'n nodi'r cymorth cynnar a'r cymorth lefel uwch a ddylai fod ar gael ym mhob rhan o Gymru.

Gwnaethom gwblhau'r naratif ategol manwl ar gyfer y fframwaith ynghyd â fersiwn ac animeiddiad hawdd ei ddeall ac offeryn cynllunio digidol i gefnogi gweithredu ar draws byrddau cynllunio rhanbarthol.

Mae cydgynhyrchu wedi bod wrth wraidd datblygu'r fframwaith. Dangoswyd hyn ymhellach yn ein digwyddiad ym mis Mawrth lle rhannodd cynrychiolwyr o'n Grŵp Rhanddeiliaid Ieuenctid Cenedlaethol a'r Rhwydwaith Rhieni a Gofalwyr eu barn gyda'r Dirprwy Weinidog Iechyd Meddwl a Llesiant am y cymorth sydd ei angen ar bobl ifanc. Rydym wedi sicrhau cyllid ychwanegol i gefnogi'r gwaith o weithredu NEST/NYTH ar draws yr holl Fyrddau Partneriaeth Rhanbarthol yn ystod y flwyddyn ariannol 2021/22.

Mae ein holl waith eleni wedi'i gydgyhyrchu gyda'n Grŵp Rhanddeiliaid Ieuenctid Cenedlaethol (NYSG), grŵp o bobl ifanc sydd wedi cael profiad o ddefnyddio gwasanaethau iechyd meddwl. Mae gennym hefyd gysylltiadau agos iawn â rhwydwaith cenedlaethol o rieni a gofalwyr, sydd wedi bod yn allweddol i lywio ein gwaith.

Rhaglenni Cenedlaethol

Rhaglen Ddelweddu Genedlaethol

Mae Tîm y Rhaglen Ddelweddu yn arwain dull a gydlynir yn genedlaethol o gyflawni'r camau gweithredu a amlinellir yn y Datganiad o Fwriad o ran Delweddu. Rydym yn cefnogi'r gwaith o ddatblygu gwasanaethau delweddu effeithiol a chynaliadwy o ansawdd uchel ar draws GIG Cymru sy'n darparu'r canlyniadau gorau i gleifion Cymru a chenedlaethau'r dyfodol.

Mae'r rhaglen wedi'i strwythuro'n bedair ffrwd waith graidd:

- **Y Gweithlu ac Addysg**
- **Ansawdd, Diogelwch a Phrofiad Defnyddwyr Gwasanaeth**
- **Cynllunio Adnoddau Strategol**
- **Gwybodeg, Gwybodaeth a Deallusrwydd Busnes (gweler Rhaglen Gaffael y System Gwybodeg Radioleg i gael rhagor o wybodaeth am y ffrwd waith hon).**

Roedd ein blaenoriaethau'n cynnwys:

- Cydlynu gweithgarwch mewn perthynas ag ymateb, cynnal a chadw a chynllunio adferiad ar gyfer gwasanaethau delweddu hanfodol nad ydynt yn benodol yn ymwneud â'r ymateb i COVID-19
- Datblygu trefniadau gweithlu cynaliadwy ar draws gwasanaethau delweddu yng Nghymru
- Adeiladu modelau ac atebion cynaliadwy ar gyfer darparu gwasanaethau delweddu ar y fron a radioleg yng Nghymru
- Sefydlu rhaglen waith sy'n cyfrannu at weithredu canllawiau NICE ar gyfer cancer y prostad 2019 a chytuno ar fecanweithiau gweithredu priodol ar draws GIG Cymru
- Datblygu ffrwd waith Ansawdd, Diogelwch a Phrofiad Defnyddwyr Gwasanaeth i gynhyrchu argymhellion achredu ar gyfer GIG Cymru, drwy Fforwm Ansawdd Delweddu Cymru Gyfan.

Yr hyn a gyflawnwyd gennym yn 2020/21

- Buom yn hwyluso ymateb cydgysylltiedig i Gymru gyfan i'r pandemig COVID-19 drwy'r Grŵp Gwasanaethau Hanfodol Delweddu (IESG)
- Datblygwyd Cynllun Datblygu'r Gweithlu Delweddu drwy'r Grŵp Gweithlu ac Addysg Delweddu (IWEG) a'i bartneriaeth strategol ag Addysg a Gwella Iechyd Cymru (AaGIC)
- Datblygwyd manyleb gwasanaeth lefel uchel gennym ar gyfer rhaglen arolygu MRI ffurfiol i fenywod y nodwyd eu bod mewn perygl uchel iawn o ddatblygu cancer y fron a buom yn gweithio gyda rhanddeiliaid allweddol i nodi model darparu sydd orau ganddynt i weithredu'r gwasanaeth ar draws GIG Cymru
- Cydlynwyd gwaith i adolygu llwybr diagnostig cancer y prostad ac annog mabwysiadu safonau gofynnol a phrotocolau ar gyfer delweddu'r brostad yng Nghymru
- Rydym wedi parhau i weithio tuag at fframwaith ansawdd cenedlaethol ar gyfer gwasanaethau delweddu yng Nghymru.

Y Grŵp Gwasanaethau Delweddu Hanfodol (IESG)

Cafodd y pandemig effaith sylweddol ar wasanaethau delweddu ledled Cymru.

Oherwydd derbyniadau i'r ysbyty a oedd yn cynyddu'n gyflym, ataliwyd pob gwasanaeth ond rhai hanfodol er mwyn creu'r capasiti angenrheidiol i ddelio â'r mewnlifiad o gleifion a ragwelwyd.

Roedd gwasanaethau radioleg yng Nghymru eisoes dan bwysau sylweddol cyn y pandemig, gyda llawer o fyrddau iechyd yn ddibynol ar gwmnïau allanol a sganio symudol i ddarparu capasiti adrodd a sganio ychwanegol.

Roedd angen ymateb wedi'i gydlynyn'n genedlaethol ar gyfer gwasanaethau delweddu i gefnogi gwasanaethau byrddau iechyd i adfer o effeithiau'r pandemig. At y diben hwn, ffurfiwyd y Grŵp Gwasanaethau Delweddu Hanfodol (IESG), gyda'r cyfarfod cyntaf yn cael ei gynnal ym mis Mai 2020.

Mae'r grŵp yn darparu arweinyddiaeth a goruchwyliaeth mewn perthynas â:

- Chydlynyn'r ymateb delweddu drwy gydol y pandemig COVID-19 ac adfer gwasanaethau delweddu yn y cyfnod adfer
- Nodi 'gwasanaethau hanfodol' y dylid eu cynnal (neu, lle y'u hataliwyd, eu hailsefydlu) i atal marwolaethau y gellir eu hosgoi ac afiachedd sylweddol ac i sicrhau tegwch ledled Cymru
- Cytuno, cynhyrchu, lledaenu a gweithredu canllawiau penodol ar wasanaethau delweddu ar gyfer byrddau ac ymddiriedolaethau iechyd
- Sicrhau a monitro'r modd y darperir gwasanaethau delweddu
- Cyfathrebu ac ymgysylltu â rhanddeiliaid a gweithwyr iechyd proffesiynol mewn perthynas â'r uchod.

Mae IESG yn cynghori ar faterion cynllunio trawsffiniol a rhanbarthol, yn ogystal â rhoi ar waith gweithredol sy'n ymwneud â chynnal gwasanaethau hanfodol, cysylltu â grwpiau clinigol eraill a'u llywio gan gyngor arbenigol yn ôl y gofyn.

Mae'r grŵp yn darparu amgylchedd sy'n annog cydweithio, ac o'r diwrnod cyntaf, mae cyfranogiad ac ymgysylltiad ar draws yr holl fyrddau iechyd wedi bod yn rhagorol. Yn ogystal â darparu canllawiau hanfodol a gwneud penderfyniadau, mae IESG yn fforwm ar gyfer trafodaeth, gan weithredu fel 'seinfwrdd clinigol' i aelodau rannu syniadau a bwydo'n ôl i'w priod sefydliadau.

Mae'r Aelodau'n parhau i gyfarfod bob pythefnos, i oruchwyllo cyfraniad a darpariaeth gwasanaethau delweddu hanfodol yn ystod ac yn sgil yr ymateb i COVID i sicrhau tegwch gofal ledled Cymru, i fyfyrion a dysgu, ac i weithio mewn partneriaeth i wella canlyniadau i gleifion.

Rhaglen Batholeg Genedlaethol

Mae Tîm y Rhaglen Batholeg Genedlaethol yn arwain y gwaith o gydlynw'r camau gweithredu a nodir yn y Datganiad Patholeg o Fwriad (2019), gan alluogi datblygu gwasanaethau patholeg o ansawdd uchel, effeithiol a chydnerth.

Caiff ein gwaith ei oruchwyllo a'i reoli gan Fwrdd Strategaeth Rhwydwaith Patholeg Cenedlaethol a'i flaenoriaethu drwy'r Rhwydwaith Patholeg Cenedlaethol gorfodol a grwpiau cyflawni cysylltiedig.

Gall gwella gwasanaethau diagnostig helpu i drawsnewid llwybr a phrofiad cleifion gan arwain at ganlyniadau gwell i gleifion a gwasanaethau iechyd mwy effeithlon. Mae ein blaenoriaethau cyfredol yn cynnwys:

- **Gwella a chryfhau proffil patholeg ar draws GIG Cymru**
- **Datblygu trefniadau gweithlu cynaliadwy ar draws gwasanaethau patholeg yng Nghymru**
- **Adeiladu seilwaith a chyfleusterau cynaliadwy a modern ar gyfer gwasanaethau patholeg ledled Cymru**
- **Datblygu dull cydgysylltiedig o nodi, gwerthuso, blaenoriaethu a mabwysiadu technolegau newydd gan gynnwys Profion yn y Man Lle Rhoddir Gofal**
- **Cefnogi ymarfer clinigol ac adolygu gan gymheiriaid drwy arferion gorau wedi'u safoni a lleihau amrywiant direswm**
- **Gwella a chryfhau cyfranogiad cleifion wrth ddatblygu gwasanaethau.**

Yr hyn a gyflawnwyd gennym yn 2020/21

Rydym wedi gwneud cynnydd sylweddol o ran cyflawni amcanion ein rhaglen ar gyfer 2020/21.

Rhoddwyd hwb i strwythurau gwasanaethau, hyfforddiant ac achredu drwy sefydlu Bwrdd a Grŵp Clinigol y Ganolfan Ragoriaeth ar gyfer Meddygaeth Fanwl, y Grŵp Cymwyseddau a Hyfforddiant Profion Pwynt Gofal (PoCT), a'r Grŵp Deallusrwydd Busnes Patholeg Cenedlaethol. Ochr yn ochr â'r rhain, mae Fforwm Achredu newydd yn caniatáu i gydweithwyr rannu gwybodaeth, arferion gorau ac argymhellion yn dilyn ymweliadau achredu diweddar.

Cwblhaodd tîm y Rhaglen Batholeg Gellol Ddigidol Genedlaethol gysylltedd sganwyr digidol a gaffaelwyd gan y rhaglen yn fodel prif ganolfan a lloerennau, a oedd yn galluogi rhywfaint o allu cenedlaethol i rannu delweddau - cam pwysig ymlaen ar gyfer diagnosteg a gofal cleifion yng Nghymru. Yn dilyn hyn, dechreuodd Cam 3 y rhaglen 'Datblygu Cenedlaethol' yn ffurfiol a bydd yn caffael galluoedd patholeg digidol pellach ar gyfer GIG Cymru.

Mae natur patholeg sy'n esblygu'n barhaus yn gofyn am staff medrus iawn a dull arloesol o gynllunio'r gweithlu. Eleni, dechreuodd y Grŵp Gweithlu ac Addysg Patholeg y broses hanfodol o fapio'r llwybrau hyfforddiant a gyrfa gwyddonol sydd eu hangen i gefnogi gwasanaeth patholeg modern o'r radd flaenaf, a darparodd gwrs hyfforddi cynllunio'r gweithlu i garfan o gydweithwyr patholeg

Profion Covid-19 yn y Man lle Rhoddir Gofal

Yn gynnar iawn yn y pandemig, daeth yn amlwg y byddai profion yn y man lle rhoddir gofal yn rhan hanfodol o strategaeth brofi Covid-19 gyffredinol Llywodraeth Cymru ar gyfer Cymru.

Cyfeiria profion yn y man lle rhoddir gofal (PoCT) at unrhyw brofion diagnostig sy'n cael eu cynnal yn y man lle mae'r claf neu'n agos iawn. Gall amrywiaeth o weithwyr gofal iechyd proffesiynol ei wneud mewn amrywiaeth o leoliadau, gan alluogi penderfyniadau brysennu a thriniaeth cyflym ar gyfer rheoli cleifion yn well.

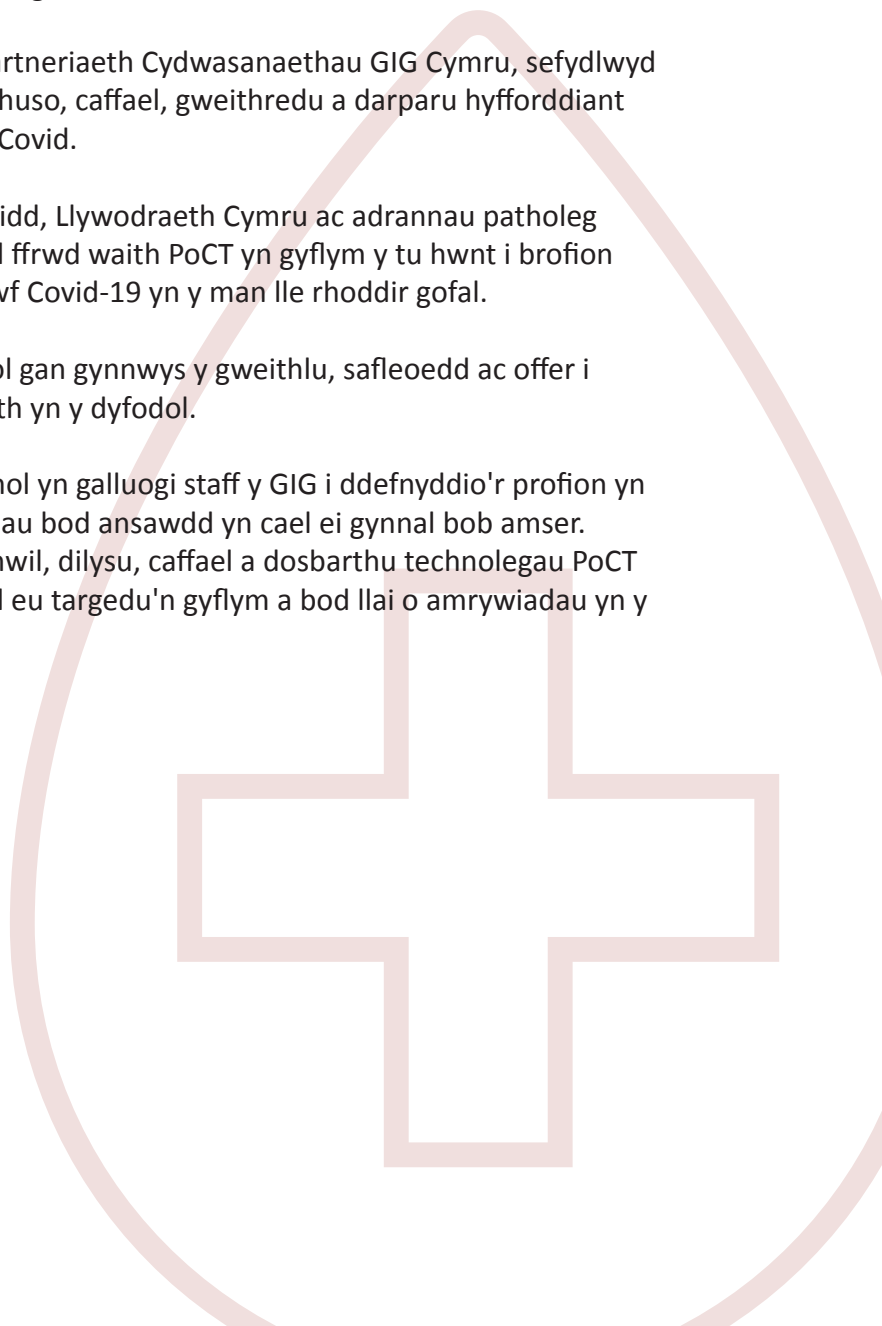
Gan fod gennym strwythur llywodraethu cadarn ar waith ynghyd â rhwydwaith rhanddeiliaid clir ac arweinydd clinigol ar gyfer gwasanaethau PoCT cenedlaethol, roedd Bwrdd Strategaeth PoCT mewn sefyllfa ddelfrydol i arwain ar yr agwedd hon.

Gan gydweithio â Llywodraeth Cymru a Phartneriaeth Cydwasaethau GIG Cymru, sefydlwyd Bwrdd Profi Covid 19 PoCT yn gyflym i werthuso, caffael, gweithredu a darparu hyfforddiant ar dechnolegau man lle rhoddir gofal o ran Covid.

Gan ddod â chydweithwyr o'r byd academiaidd, Llywodraeth Cymru ac adrannau patholeg a chaffael GIG Cymru at ei gilydd, ehangodd ffrwd waith PoCT yn gyflym y tu hwnt i brofion gwrthgyrff llif unffordd i gwmpasu pob prawf Covid-19 yn y man lle rhoddir gofal.

Roedd hefyd yn casglu data PoCT sefydliadol gan gynnwys y gweithlu, safleoedd ac offer i lywio opsiynau ar gyfer modelau gwasanaeth yn y dyfodol.

Roedd hyfforddiant a phecynnu prawf safonol yn galluogi staff y GIG i ddefnyddio'r profion yn gywir, yn effeithlon ac yn hyderus, gan sicrhau bod ansawdd yn cael ei gynnal bob amser. Roedd y gwaith cydweithredol hwn ar ymchwil, dilysu, caffael a dosbarthu technolegau PoCT yn golygu y gallai grwpiau blaenoriaeth gael eu targedu'n gyflym a bod llai o amrywiadau yn y ddarpariaeth ledled Cymru.

Y Rhaglen Endosgopi Genedlaethol

Sefydlwyd y Rhaglen Endosgopi Genedlaethol yn 2019 i sbarduno gwelliannau cynaliadwy mewn gwasanaethau endosgopi. Roedd ei ddatblygiad yn dilyn cydnabod y pwysau a wynebir gan wasanaethau endosgopi yng Nghymru.

Ein nod cyffredinol yw datblygu gwasanaethau endosgopi cynaliadwy sy'n darparu gwasanaethau amserol o ansawdd uchel i gleifion, i gydbwyso'r galw a'r capasiti, sicrhau achrediad JAG, galluogi optimeiddio'r rhaglen sgrinio'r coluddyn a gweithredu elfennau endosgopi'r Llwybr Canser Sengl.

Mae'r rhaglen wedi'i strwythuro'n bedair ffrwd waith, pob un â meysydd ffocws diffiniedig:

- **Galw a Chapasiti – sicrhau galw cytbwys ac ymatebol a chynllunio capasiti drwy ddull safonol**
- **Llwybrau Clinigol – safoni llwybrau yn ôl tystiolaeth a sicrhau optimeiddio a thegwch**
- **Hyfforddi a Datblygu'r Gweithlu - cefnogi'r gwaith lleol o ddadansoddi'r gweithlu, cynllunio swyddi, recriwtio a chadw staff, a datblygu cyfleoedd hyfforddi a datblygu cenedlaethol**
- **Cyfleusterau a Seilwaith – datblygu trosolwg cenedlaethol o'r ystâd ffisegol, i ennill achrediad JAG o unedau endosgopi, ac i wella'r seilwaith TG**

Roedd gwasanaethau endosgopi yn wynebu heriau sylweddol cyn pandemig Covid-19, ac ychwanegodd effeithiau'r pandemig yn sylweddol at faint yr her. Cafodd y cynllun gweithredu ei adnewyddu ym mis Hydref 2020, i ymgorffori cynllun adfer cenedlaethol a ddatblygwyd i gynorthwyo gwasanaethau endosgopi yng Nghymru i wella o'r pandemig a darparu model gwasanaeth mwy cynaliadwy ar gyfer y dyfodol. Gan ragweld cymeradwyo'r cynllun adfer hwn, un o flaenoriaethau allweddol y Rhaglen yw sicrhau bod gwasanaethau'n gwneud y gorau o'u capasiti presennol, er mwyn helpu i adfer o'r ôl-groniad a grëwyd gan y pandemig.

Yr hyn a gyflawnwyd gennym yn 2020/21

Rhaglen Gyfan

- Sefydlwyd dull newydd gennym o gryfhau cyfathrebu â thimau byrddau iechyd a sicrhau ymgysylltiad cyson i gefnogi'r gwaith o gyflawni cynllun gweithredu'r Rhaglen.

Galw a chapasiti

- Creu model cenedlaethol a rennir sy'n parhau i gael ei fireinio i ymateb i'r heriau a achoswyd gan y pandemig
- Mae allbynnau data'r model hwn yn cael eu bwydo i mewn i'r ffrwd waith galw a chapasiti genedlaethol ac yn cael eu diweddarau'n rheolaidd i gefnogi'r broses o wneud penderfyniadau a chynllunio rhaglenni.

Hyfforddi a datblygu'r gweithluth

- Rydym wedi cwblhau'r holiadur staffio sylfaenol ar gyfer pob uned ac mae proses i gasglu'r data hwn yn flynyddol yn cael ei datblygu i lywio modelu yn y dyfodol ar gyfer pob grŵp staffio endosgopi
- Sefydlwyd y Grŵp Rheoli Hyfforddiant Endosgopi drwy AaGIC i greu a rheoli rhaglen hyfforddi gynaliadwy sy'n cael ei llywodraethu a'i chydlynw'n ganolog ar gyfer gwasanaethau endosgopi yng Nghymru sy'n cynnal safoni a chydraddoldeb ar gyfer pob grŵp staff
- Recriwtio i ddwy raglen hyfforddi Endosgopi Clinigol.

Cyfleusterau a Seilwaith

- Rydym wedi cynnal ymweliadau unedau â'r holl fyrddau iechyd i ganfod pa mor barod yw timau lleol i weithio tuag at achrediad JAG
- Rydym wedi cydweithio â'r Cydwasanaethau i gynnal archwiliadau dadhalogi o fewn byrddau iechyd
- Rydym wedi datblygu cynllun gwaith Gwybodeg i sicrhau bod y cynllun gweithredu'n cael ei gyflawni
- Rydym wedi datblygu cyfleuster SharePoint JAG i gefnogi byrddau iechyd gyda'r broses achredu ac wedi galluogi cymorth wedi'i dargedu ar gyfer timau gweithredol i ffurfio asesydd JAG arweiniol
- Mae canlyniadau endosgopi cleifion bellach ar gael ym Mhorth Clinigol Cymru ym Mwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg a bydd hyn yn cael ei gyflwyno i fyrddau iechyd eraill.

Llwybrau Clinigol

- Cyhoeddwyd y fframwaith profion carthion (FIT) cenedlaethol
- Cyhoeddwyd canllawiau ar gyfer haenu risg y rhestr aros i rai dan wyladwraeth er mwyn cefno timau byrddau iechyd
- Cwblhawyd y gwaith o fapio llwybrau atgyfeirio
- Rydym wedi datblygu canllawiau a rennir ar gyfer gweithredu canllawiau gwyladwriaeth newydd Cymdeithas Gastroenteroleg Prydain
- Buom yn cefnogi tîm Bwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro i ddatblygu a gweithredu cynllun peilot FIT gwell
- Roeddem yn ystyried darparu gwasanaethau arbenigol i lywio datblygiadau yn y dyfodol ledled Cymru.

Rhaglen Gaffael System Gwybodeg Radioleg (RISP)

Mae'r Rhaglen RISP yn arwain y broses o gaffael system radioleg ddiagnostig o'r dechrau i'r diwedd a fydd yn bodloni gofynion clinigol gwasanaeth delweddu modern a chynaliadwy ac yn cefnogi'r gofal, diogelwch a chanlyniadau gorau i gleifion yng Nghymru.

Mae gan ein bwrdd rhaglen gynrychiolwyr o bob bwrdd ac ymddiriedolaeth iechyd a grwpiau proffesiynol sy'n cyd-fynd â gwasanaethau radioleg. Mae'r Bwrdd yn adrodd yn uniongyrchol i Grŵp Gweithredol y Cydweithrediad.

Ein gweledigaeth yw darparu ateb electronig di-dor o'r dechrau i'r diwedd, o'r pwynt pan dderbynnir atgyfeiriad ar gyfer claf i gyflwyno adroddiad radioleg.

Er mwyn cyflawni hyn, mae ein proses gaffael yn cynnwys y pedair system ganlynol:

- **System Archifo a Chyfathrebu Lluniau (PACS), storio'r holl ffeiliau delweddu diagnostig**
- **System Gwybodaeth Radioleg (RIS), sy'n caniatáu i ddefnyddwyr olrhain cofnodion cleifion**
- **System Rheoli Dosau Cleifion (PDMS), i fonitro a rheoli dos ymbelydredd cleifion**
- **Cais am Brawf Electronig (ETR), gofyniad dewisol i alluogi clinigwyr i ofyn am driniaethau delweddu diagnostig.**

Bydd y systemau'n integreiddio â'i gilydd a cheisiadau eraill GIG Cymru i sicrhau bod gwybodaeth yn cael ei throsglwyddo a'i diweddarau'n hawdd, fel y gellir monitro cleifion drwy eu llwybrau diagnosis, triniaeth ac adfer.

Ein prif amcanion yn 2020/21 oedd:

- Cynhyrchu Achos Busnes Amlinellol (OBC) erbyn diwedd mis Mawrth 2021, gan ddefnyddio Model Pum Achos Llywodraeth Cymru. Fodd bynnag, oherwydd yr adnoddau oedd ar gael yn sgil COVID-19, nid oedd modd cwblhau'r OBC yn ystod y flwyddyn ariannol a chaiff ei gwblhau'n ddiweddarach yn 2021
- Casglu'r gofynion i ddatblygu'r Fanyleb Seiliedig ar Allbwn (OBS) ar gyfer yr ateb gwybodeg radioleg newydd
- Mireinio'r strwythur llywodraethu drwy sefydlu Bwrdd Rhaglen newydd i adlewyrchu graddfa a chymhlethdod y Rhaglen RISP.

Addasodd y tîm RISP yn dda i'r newidiadau mewn arferion gwaith a orfodwyd gan Covid-19, gan gyflawni llawer o'n gwaith drwy gyfarfodydd a gweithdai rhithwir.

Cynhaliwyd gweithdai gennym i ddatblygu elfennau o'r OBC, gan gynnwys arfarnu'r rhestr hir o opsiynau. Mae'r OBC yn parhau i ddatblygu'n gyflym wrth i ni weithio mewn partneriaeth â'r cwmni ymgynghori Archus.

Defnyddiwyd gweithdai rhithwir hefyd i gasglu'r gofynion defnyddwyr sydd eu hangen i ddatblygu'r Fanyleb Seiliedig ar Allbwn (OBS), yn ogystal â sefydlu is-grwpiau arbenigol pwnc clinigol a thechnegol rhithwir.

Yn unol â'n hanghenion busnes cynyddol, rydym wedi ehangu ein tîm rhaglen, i gynnwys Arweinydd Clinigol, Arweinydd Arbenigol Pwnc Radioleg, dau Reolwr Prosiect ychwanegol ac Uwch-swyddog Cymorth Prosiect ychwanegol.

Gan adlewyrchu'r gofynion busnes a gweinyddol ychwanegol hyn, sefydlwyd Swyddfa Rheoli Rhaglenni gennym i sicrhau dull strwythuredig a chydgyssylltiedig o reoli'r prosiectau o fewn y Rhaglen.

Rhwydwaith Gwybodaeth Labordai Cymru (LINC)

Mae LINC yn rhaglen drawsnewidiol sy'n sail i gyflawni Datganiad o Fwriad Patholeg Llywodraeth Cymru.

Bydd LINC yn datblygu gwasanaethau patholeg diogel, cynaliadwy a safonol drwy systemau a gwasanaethau technoleg gwybodaeth a chyfathrebu o'r dechrau i'r diwedd.

Un o'r ffactorau allweddol yw'r angen i gaffael a gweithredu system rheoli gwybodaeth labordy genedlaethol (LIMS) i sicrhau parhad busnes gwasanaethau patholeg wrth i'r contract ar gyfer y LIMS presennol ddod i ben yn 2025.

Ein hamcanion

Sefydlwyd y rhaglen LINC gyda deg amcan cyffredinol:

- 1. Dysgu'r gwersi o WLIMS1**
- 2. Sicrhau manteision sy'n gwella gofal, diogelwch a chanlyniadau cleifion**
- 3. Ymgysylltu â'r gwasanaeth Patholeg a'r GIG ehangach i sicrhau ymrwymiad**
- 4. Caffael gwasanaeth LIMS newydd i gymryd lle'r tri LIMS presennol**
- 5. Sicrhau perchnogaeth a rheolaeth hirdymor y gwasanaeth**
- 6. Darparu ateb Patholeg electronig di-dor o'r dechrau i'r diwedd**
- 7. Safoni gwasanaethau Patholeg gydag amrywiadau wedi eu cyfiawnhau ar sail tystiolaeth**
- 8. Sefydlu gwasanaeth a system rheoli ansawdd cenedlaethol**
- 9. Datblygu gwasanaethau gwybodaeth a deallusrwydd busnes**
- 10. Datblygu dull gwahanol o ymdrin â gwasanaethau integreiddio.**

Beth a gyflawnwyd yn 2020/21

Rydym wedi gwneud cynnydd mawr yn ystod y flwyddyn ddiwethaf, er gwaethaf y pandemig, diolch i ymrwymiad ac ymgysylltiad tîm LINC, Iechyd a Gofal Digidol Cymru (DHCW) a'r gwasanaeth patholeg.

Rydym wedi:

- Cwblhau cynllunio'r broses o gaffael gwasanaeth LIMS newydd.
- Diffinio'r holl ffurfweddiad LIMS presennol sy'n cynnwys bron i 14,000 o eitemau a thynnu a dogfennu 96 y cant o'r rhain
- Datblygu cofrestr buddion genedlaethol o 30 o fuddion y bydd pob bwrdd iechyd yn ei defnyddio i ddatblygu eu cynllun buddion eu hunain
- Caffael, dilysu a gweithredu System Rheoli Ansawdd electronig (QMS) i ategu QMS cenedlaethol sy'n cael ei ardystio i ISO9001.

Fel rhan o'r gwaith o uwchraddio'r LIMS presennol, rydym wedi arwain y gwaith o ddatblygu'r system deallusrwydd busnes InterSystems IRIS (BI) newydd, a adwaenir yn lleol fel DeepSee2.

Phil Waters, Arbenigwr Pwnc Patholeg LINC ar gyfer BI, sy'n cadeirio'r Grŵp Datblygu DeepSee Cenedlaethol, sy'n cynnwys cydweithwyr o fyrddau ac ymddiriedolaethau iechyd ledled Cymru.

Roedd y cynnyrch DeepSee gwreiddiol yn gyfyngedig iawn er bod y grŵp wedi gweithio'n galed i'w ddatblygu cyn belled ag y bo modd. Mae DeepSee2 yn cynnig gallu newydd ac yn gweithredu fel porth gwybodaeth, gan ganiatáu i staff hidlo ar gyfer data sy'n berthnasol iddynt heb fod angen sgiliau holi data cymhleth. Mae hyn yn caniatáu i staff labordy chwilio am ddata perthnasol yn gyflym. Mae Phil wedi arwain cydweithrediad o bron i 50 o staff patholeg o Gymru gyda InterSystems a DHCW.

Un o nodau allweddol y prosiect oedd datblygu dangosfyrddau BI hawdd eu defnyddio, gyda dyluniad greddfol, y gellir ei addasu i ddiwallu anghenion y gwasanaeth ar hyn o bryd ac yn y dyfodol.

Mae hyn wedi caniatáu i'r dangosfyrddau gael eu safoni ledled Cymru a darparu'r sail ar gyfer diffinio gofynion ar gyfer y gwasanaeth LIMS newydd yn y dyfodol. Yn ogystal, mae'r plattform yn cynnwys Dadansoddwr DeepSee sy'n caniatáu i wyddonwyr a dadansoddwyr data gynhyrchu ymholiadau cymhleth.

Mae DeepSee2 bellach yn fyw ledled Cymru a bydd gwelliannau pellach sydd wedi'u cynllunio'n darparu dangosfyrddau newydd gan gynnwys:

- Dangosfwrdd Cais am Brawf Electronig (ETR) i fonitro'r defnydd o ETR ar draws y byrddau a'r ymddiriedolaethau iechyd
- Dangosfwrdd Covid – Rhestr fyw o ganlyniadau Covid-19 a gynhyrchwyd yn ddiweddar wedi'u hidlo fesul ysbyty neu grŵp wedi'i ddiffinio gan ddefnyddiwr o leoliadau cleifion.

Cafodd Phil gefnogaeth gan Juber Islam, Swyddog Gwybodeg Patholeg LINC, sydd wedi datblygu dangosfwrdd byw i fonitro gwaith sy'n weddill, a elwir yn Rhestrau o'r Profion sydd heb eu cwblhau (OTL).

Mae'r rhan fwyaf o labordai yng Nghymru yn dibynnu ar adroddiadau sy'n cael eu cynhyrchu â llaw neu system ad hoc i fonitro'r profion sy'n weddill. Ariannodd LINC ddau brosiect peilot yn darparu sgriniau mawr, sydd wedi'u gosod mewn labordai biocemeg a haematoleg o fewn byrddau iechyd Cwm Taf Morgannwg a Hywel Dda.

Mae'r dangosfwrdd OTL yn darparu diweddariad byw, gan ddefnyddio lliwiau gwahanol i ddynodi gwaith sydd heb ei gwblhau. Mae'n defnyddio data'n uniongyrchol o'r LIMS a gellir ei addasu'n llawn i ddiwallu anghenion labordai unigol.

Bydd y dangosfwrdd OTL yn arbed amser i staff labordai, gan ddileu'r angen am adroddiadau â llaw a darparu dull hawdd, gweledol o olrhain profion i'w prosesu a gwella amseroedd cwblhau'r gwaith. Gellir cynhyrchu ystadegau i fesur y manteision hyn a chynorthwyo archwiliadau wrth symud ymlaen.

Grwpiau Gweithredu

Mae'r Cydweithrediad yn darparu cymorth rheoli a gweinyddol i nifer o brif Grwpiau Gweithredu ar gyflyrau difrifol nad oes ganddynt rwydweithiau clinigol ar hyn o bryd.

Caiff y Grwpiau Gweithredu eu cadeirio gan brif weithredwr neu gyfarwyddwr gweithredol arweiniol ac maent yn dwyn ynghyd gynrychiolwyr byrddau ac ymddiriedolaethau iechyd, grwpiau cleifion, y trydydd sector, y byd academiaidd a rhanddeiliaid allweddol eraill i gefnogi'r gwaith parhaus o ddatblygu a gweithredu Cynlluniau Cyflawni Cenedlaethol.

Yn 2020/21 cadarnhaodd Llywodraeth Cymru y byddai'r cynlluniau cyflawni yn cael eu hymestyn hyd at ddiwedd 2021/22, tra bod y Fframwaith Clinigol Cenedlaethol arfaethedig yn cael ei ddatblygu. Yn yr un modd â gwasanaethau eraill, roedd y pandemig yn amharu'n sylweddol ar gynlluniau gwaith y Grwpiau Gweithredu wrth i staff gael eu symud i ymateb Covid-19 ac effeithiwyd yn ddifrifol ar wasanaethau o ddydd i ddydd i bobl â chyflyrau difrifol.

Roedd gan y Grwpiau Gweithredu rôl bwysig o ran cefnogi ymateb Covid-19 yn uniongyrchol, megis y gwaith a wnaed gan y grwpiau gweithredu Iechyd Resbiradol a Gofal Diwedd Oes, yn ogystal â chefnogi byrddau iechyd a staff clinigol i gynnal gwasanaethau hanfodol a datblygu cynlluniau adfer.

Grŵp Gweithredu Iechyd Resbiradol

Sefydlwyd y Grŵp Gweithredu Iechyd Resbiradol (RHIG) i gefnogi cleifion a gweithwyr gofal iechyd proffesiynol ledled Cymru.

Yn y cyd-destun hwn, mae cymorth yn broses weithredol. Drwy greu ymyriadau o ansawdd uchel a chael y rhain yn gyflym ac yn uniongyrchol at y bobl sydd eu hangen, rydym yn cynhyrchu camau gweithredu ac ymddygiadau sy'n galluogi darparu'r gofal iechyd â'r gwerth gorau posibl.

Ategir RHIG gan strategaeth ddigidol i gynhyrchu graddfa a chyflymder ac i sicrhau bod cleifion a gweithwyr gofal iechyd proffesiynol yn cael eu cefnogi lle bynnag y maent yn byw neu'n gweithio yng Nghymru.

O ganlyniad i'r system weithredu ddigidol unigryw yr ydym wedi'i chreu, disgwyliwn weld gwelliannau ar lefel y boblogaeth yn y canlyniadau iechyd mewn salwch anadlol, a phennu'r safon ar gyfer y norm newydd o arloesi yng Nghymru.

Ein blaenoriaethau oedd:

- **Symud i'r cam gweithredu nesaf, gan gynyddu'r broses o fabwysiadu safonau a chanllawiau cenedlaethol a gwella ansawdd ar draws gofal sylfaenol ac eilaidd**
- **Diweddarau ac ehangu'r broses o gyflwyno apiau hunanreoli GIG Cymru i roi'r adnoddau i gleifion reoli eu cyflyrau a chodi disgwyliadau gofal iechyd yng Nghymru**
- **Ymgorffori casglu ac archwilio data cenedlaethol fel rhan o arfer arferol i lywio gwasanaethau anadlol a COVID.**

Yr hyn a gyflawnwyd gennym yn 2020/21

Roedd hon yn flwyddyn ryfeddol i'r RHIG, gan ein bod yn cydbwysu bod yn rhan o'r ymateb rheng flaen i COVID-19 gyda'n hymrwymyiadau i ddatblygu rhaglenni cenedlaethol.

Gwelwyd ein llwyddiant mwyaf wrth i ni ddangos drwy ein hymateb i'r pandemig y gellir efelychu'r model anadlol mewn lleoliad a chyd-destun gwahanol.

Datblygwyd llwyfan cyfathrebu gennym i ledaenu canllawiau, safonau a chymorth hunanreoli cleifion ar lefel genedlaethol. Roedd hyn yn ein galluogi i ymateb yn uniongyrchol i COVID-19 drwy weithredu pecyn canllaw ac addysg i ysbytai yn genedlaethol.

Ar ôl gweithredu'r canllaw cenedlaethol i ysbytai yn llwyddiannus, datblygwyd canllaw cyfatebol ar gyfer gofal sylfaenol, yn dilyn yr un egwyddorion – poster lliw un dudalen gyda dolenni QR i addysg o ansawdd uchel wedi'i ddarparu gan arbenigwyr o bob rhan o GIG Cymru, gyda diweddariadau a chyfathrebu wythnosol i'r rhai a oedd wedi cofrestru. Rhoddwyd y canllaw ar waith ledled Cymru gan gyrraedd dros 90 y cant o bractisau meddygon teulu yn gyflym, er iddo gael ei gyhoeddi'n hwyr yn ystod yr ail don.

Ychydig cyn hyn, bwrwyd ymlaen â lansio tri ap hunanreoli GIG Cymru i gefnogi pobl ag asthma a COPD. Roedd llawer ohonynt yn hunanynysu, gan gynhyrchu miloedd o ddefnyddwyr gweithredol yn ystod cyfnod prysur y pandemig COVID-19.

Mae fframwaith gweithredu unigryw yn cefnogi'r model cyflawni hwn i gynyddu effaith, galluogi gwell aliniad, a sicrhau ein bod yn ymgorffori system gynaliadwy o ymyriadau o ansawdd uchel, gwerth uchel a hygyrch i gefnogi ein poblogaeth.

Yn ystod chwarter olaf y flwyddyn, gwnaethom hefyd lansio Ap Adferiad COVID GIG Cymru, ac yna canllaw COVID Hir yn fuan fel rhan o raglen Adferiad (Recovery) Llywodraeth Cymru.

Drwy gydol y pandemig, mae ystod eang o raglenni anadlol wedi parhau i esblygu a chynyddu eu cyrhaeddiad, gan ddangos ymgysylltiad cyfartal rhwng gogledd a de Cymru.

Mae hyn wedi paratoi'r ffordd ar gyfer y cam nesaf o addasu a gweithredu'r apiau anadlol ac ar gyfer ein gwaith diweddarar ar y canllawiau asthma a COPD i fynd i'r afael â'r agenda datgarboneiddio, lle ein nod yw lleihau ôl troed carbon dyfeisiau anadlu ledled Cymru erbyn 2025.

Grŵp Gweithredu Diabetes (AWDIG)

Yr hyn a gyflawnwyd gennym yn 2020/21

Un o'r prif gyflawniadau i ni oedd ein llwyddiant yng Ngwobrau Ansawdd mewn Gofal Diabetes 2020, sy'n cydnabod mentrau sy'n gwella ansawdd bywyd pobl sy'n byw gyda diabetes, fel y barnwyd gan y GIG, cleifion a'r diwydiant.

Mae SEREN Connect, y rhaglen addysg diabetes a ariennir gan AWDIG i gefnogi pobl ifanc â diabetes Math 1 wrth iddynt symud i wasanaethau oedolion, wedi cipio'r Rhaglenni Addysg Diabetes: Gwobr Pobl â Diabetes, a Gwobr Arbennig y Beirniaid.

Dyweddodd y beirniaid bod y rhaglen yn:

"... drawiadol iawn, gyda chanlyniadau rhyfeddol. Mae'n ddefnydd mwyaf effeithiol o amser clinigol, arian ac adnoddau, sy'n dangos cyfraniad nodedig gan grŵp cleifion anodd ei gyrraedd. Mae'n adnodd sydd wedi'i ddatblygu'n ofalus sy'n cynnwys ystod eang o randdeiliaid, gan gynnwys pobl ifanc, ac mae'n llenwi bwlch yn y gwasanaeth ac yn lleihau amrywiadau mewn gofal pontio. Mae'n amlwg ei fod yn cael derbyniad da gan bawb, ac mae nifer y gweithwyr iechyd proffesiynol sydd wedi'u hyfforddi yn adlewyrchiad o ba mor eang y mae wedi lledaenu."

Enillodd Cynllun Peilot Ymyrraeth Fer gyda Sicrwydd Ansawdd Cyn Diabetes ar gyfer Cymru Gyfan y wobr Atal, Gwella Dros Dro a Diagnosis Cynnar. Wedi'i ariannu gan AWDIG, mae'r peilot yn brosiect ar y cyd sy'n cael ei redeg gan Fwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro a Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe ac mae wedi sicrhau canlyniadau sylweddol o ran atal pobl rhag datblygu diabetes a gwella eu canlyniadau iechyd.

Cafodd y rhaglen Talking Type 1, a ariannwyd gan Lywodraeth Cymru drwy AWDIG, ganmoliaeth uchel yn y categori *"Y Meddwl a'r Corff yn Iach Gyda'i Gilydd"*, gyda'r beirniaid yn ei nodi fel *"dull arloesol a newydd ac yn rhywbeth y mae gwir ei angen. Mae'n llenwi bwlch o fewn cymorth seicolegol ac roedd ystod dda o adborth i'r rhaglen gan wahanol ddefnyddwyr."*

Ym mis Ebrill, fel rhan o'r rhaglen, cyhoeddwyd llyfr lluniau newydd i blant â diabetes Math 1 mewn partneriaeth â Rhwydwaith Diabetes Cymru i Blant a Phobl Ifanc.

'Mae 'How to Manage a Mammoth', a ysgrifennwyd gan Dr Rose Stewart ac a ddarluniwyd gan Richard Dwyer yn dilyn Jake, bachgen wyth oed sydd â diabetes Math 1, wrth iddo ddysgu byw gyda mamoth o'r enw Mel ac mae'n sôn am y syniadau a'r awgrymiadau sy'n ei helpu i ymdopi.

Ym mis Ionawr 2020, dechreuwyd gweithio ar weithredu Prosiect Peilot Gwella Dros Dro Diabetes ar gyfer Cymru Gyfan i brofi gweithrediad y byd go iawn o ddarparu ymyriad seiliedig ar Amnewid Deiet yn Llwyd (TDR) i helpu pobl â diabetes Math 2 i ysgafnhau eu symptomau neu wella drwy golli pwysau.

Cytunodd adrannau deieteg o fewn pedwar bwrdd iechyd prifysgol (Caerdydd a'r Fro, Betsi Cadwaladr, Hywel Dda ac Aneurin Bevan) i ddarparu'r gwasanaeth i gyfanswm o 90 o gyfranogwyr ledled Cymru.

Bydd y gwaith hwn ynghyd â'r dystiolaeth ymchwil yn llywio cyfeiriad Cymru yn y dyfodol. Rydym yn gobeithio y bydd canlyniad cadarnhaol yn golygu y daw hwn yn opsiwn i bob person cymwys sydd â diabetes Math 2 yng Nghymru. Rydym yn cydnabod nad yw 'un driniaeth yn addas i bawb' ac ni fydd y dull hwn yn addas i bawb ond byddwn yn darparu'r amgylchedd cefnogol sydd ei angen i weithredu'r dull hwn mewn ffordd ddiogel ac effeithiol.

Grŵp Gweithredu Strôc

Yr hyn a gyflawnwyd gennym yn 2020/21

Er gwaethaf yr amgylchiadau heriol eleni, gwnaethom gynydd mewn sawl maes blaenoriaeth ac addasu'n gyflym i ofynion newydd a ysgogwyd gan y pandemig. Penodwyd arweinydd clinigol cenedlaethol newydd a daethom i gytundeb i benodi nyrs arweiniol genedlaethol a gweithiwr iechyd proffesiynol perthynol arweiniol cenedlaethol ar gyfer strôc yn 2021/22.

Chwaraeodd ein timau strôc yng Nghymru ran ganolog yn nhrafodaethau'r gwledydd cartref ynglŷn â chynnal gwasanaethau strôc yn ystod y pandemig, gan gydlynu ymateb cenedlaethol yng Nghymru.

Sefydlwyd is-grŵp gorchwyl a gorffen gyda'r nod o wella'r gyfradd ymyrraeth o ran thrombectomi ar gyfer cleifion o Gymru. Mae Thrombectomi yn driniaeth sy'n cynnwys defnyddio dyfais wedi'i chynllunio'n arbennig a fewnosodir drwy gathetr i dynnu clot gwaed. Dangoswyd ei fod yn effeithiol iawn o ran lleihau difrifoldeb anabledd y gall strôc ei achosi, er nad yw'n addas i bob claf strôc.

Mae'r grŵp gorchwyl a gorffen yn cynnwys cynrychiolwyr a rhanddeiliaid o amrywiaeth

o ddisgyblaethau a sefydliadau o bob rhan o Gymru a'n canolfannau trydyddol yn Lloegr. Y nod yn y pen draw yw sefydlu gwasanaeth thrombectomi ledled Cymru, gyda'r garreg filltir gychwynnol o gynyddu nifer y cleifion cymwys sy'n cael thrombectomi o'r gyfradd bresennol o lai nag un y cant i ddeg y cant.

Mae'r is-grŵp yn canolbwyntio ar y meysydd canlynol:

- **Gweithredu rhwydwaith thrombectomi amlddisgyblaethol i weithio ar draws ffiniau sefydliadol a rhanbarthol**
- **Datblygu'r llwybr thrombectomi, i ganolfannau trydyddol yn Lloegr i ddechrau**
- **Gweithredu system trosglwyddo delweddau Cymru gyfan**
- **Caffael system deallusrwydd artifisial i gefnogi'r broses o adnabod cleifion sy'n gymwys ar gyfer thrombectomi**
- **Cynnal dadansoddiad bwlc ar gyfer hyfforddiant thrombectomi, yn arbennig CTA (angiogram tomograffeg cyfrifiadurol) a CTP (darlifiad tomograffeg cyfrifiadurol) a nodi cyfleoedd hyfforddi ar gyfer meddygon strôc**
- **Cyflawni cynllun hirdymor i ddarparu gwasanaethau thrombectomi yng Nghymru yn y dyfodol.**

Rhaglen Arweinyddiaeth Strôc

Eleni, daeth y rhaglen arweinyddiaeth tair blynedd gychwynnol a ariannwyd gan y Grŵp Gweithredu Strôc i ben ac fe'i gwerthuswyd.

Dangosodd y gwerthusiad fod cynrychiolwyr yn gwerthfawrogi dyluniad, strwythur, trefniadaeth a darpariaeth y rhaglen yn fawr, ar ei ffurf wreiddiol a thrwy'r addasiadau a wnaed o ganlyniad i'r pandemig. Roedd yr addasiadau

hyn yn cynnwys sesiynau ar bynciau fel effeithiau seicolegol argyfwng ac ansicrwydd arnynt hwy eu hunain a'u timau, a rhannu a chydgrynhai dysgu am newidiadau i wasanaethau.

Mae'r rhaglen wedi rhoi'r sgiliau i grŵp o uwch-arweinwyr clinigol gynyddu a gweithredu newid cadarnhaol, hirdymor, gyda chefnogaeth rhwydwaith cymheiriaid cryf.

Cymorth Cymunedol

Yn ystod y pandemig, aethom ati'n gyflym i ail-flaenoriaethu'r cyllid y cytunwyd arno ar gyfer y flwyddyn er mwyn darparu cymorth yr oedd mawr ei angen yn y gymuned drwy'r canlynol:

- **Rebuilding Your Life After Stroke – llyfr/pecyn cymorth hygyrch yn seiliedig ar Therapi Derbyn ac Ymrwymiad**
- **Gweithredu 'Here for You', gwasanaeth cymorth gan gymheiriaid gwirfoddol dros y ffôn y Gymdeithas Strôc, yng Nghymru – hyd yma mae 76 o oroeswyr strôc a gofawyr wedi cael eu cyfeirio at y gwasanaeth**
- **Ariannu 'Cysylltydd' Cymdeithas Strôc i ddarparu gwybodaeth a chefnogaeth i oroeswyr strôc sydd newydd gael diagnosis yng Nghasnewydd, yr unig ardal yng Nghymru heb y math hwn o wasanaeth – hyd yma mae 110 o bobl wedi derbyn cymorth**
- **Gweithredu gwasanaeth llinell gymorth a ddarperir gan y Gymdeithas Strôc – mae 345 o oroeswyr strôc o Gymru wedi cysylltu â'r llinell gymorth naill ai dros y ffôn neu drwy e-bost.**

Astudiaeth achos - Here for You

SCyfeiriwyd Mr K, goroeswr strôc, at ei gydgyssylltydd lleol yn gynnar yn 2020, yn dioddef o anawsterau cyfathrebu, blinder, gorbryder, iselder ac ynysigrwydd.

Cyflwynodd y swyddog sy'n gweithio gyda Mr K ef i'r gwasanaeth Here for You a dechreuodd dderbyn galwadau wythnosol gan wirfoddolwr oedd wedi hyfforddi i weithio gyda goroeswyr strôc gydag anawsterau cyfathrebu.

Wrth i'r wythnosau fynd heibio, daeth Mr K yn fwy a mwy cyfforddus gyda'r sgysiau ac wrth i'w hyder dyfu, ymunodd â grwpiau ar-lein oedd yn cael eu cynnig gan y Gymdeithas Strôc.

Meddai: *"Roeddwn i'n nerfus iawn. Doeddwn i ddim yn siŵr o gwbl sut roedd yn mynd i fynd. Roedd gwrando ar bawb arall yn gwneud i mi deimlo'n gartrefol a sylweddolais eu bod yn teimlo'r un fath â mi. Ar ôl hynny roeddwn i'n teimlo'n llawer gwell. Roeddwn i'n synnu fy hun wrth i mi siarad â dieithriaid. Fe wnes i fwynhau."*

Heb y cyllid gan y Grŵp Gweithredu Strôc, ni fyddai Mr K wedi gallu cymryd ei gamau cyntaf i adennill ei hyder ac mae hyn yn ei dro wedi lleihau ei deimladau o ynysigrwydd a gorbryder.

Y camau nesaf

Yn 2021/22, byddwn yn canolbwyntio ar:

- **Sefydlu bwrdd rhaglen strôc newydd**
- **Datblygu rhwydweithiau strôc i ddarparu canolfannau strôc cynhwysfawr rhanbarthol**
- **Drafftio'r Datganiadau Ansawdd ar gyfer Strôc**
- **Datblygu'r Cynllun Cyflawni newydd ar gyfer Strôc**
- **Caffael system AI genedlaethol ar gyfer Strôc**
- **Parhau â gwaith Grŵp Gorchwyl a Gorffen Thrombectomi**
- **Mynd i'r afael â chanfyddiadau'r Grŵp Trawsbleidiol ar Strôc**
- **Datblygu llwybrau o ansawdd uchel fel y'u nodir yn y Cynllun Clinigol Cenedlaethol.**

Grŵp Gweithredu Cyflyrau Niwrolegol

Mae'r Grŵp Gweithredu Cyflyrau Niwrolegol yn darparu arweinyddiaeth genedlaethol i wella ansawdd a darpariaeth gwasanaethau sy'n canolbwyntio ar anghenion a phrofiad y rhai sydd â chyflwr niwrolegol a'u hanwyliaid.

Rhoddodd y pandemig bwysau sylweddol ar wasanaethau niwrolegol, yn enwedig y rhai sy'n ymwneud ag adsefydlu.

Er gwaethaf hyn, roeddem yn gallu gwneud cynnydd ar ddau o'n tri maes blaenoriaeth – Trawiadau a Niwroadsefydlu.

Y Grŵp Gorchwyl a Gorffen Trawiadau

Roedd hwn yn canolbwyntio ar dri pheth y gellir eu cyflawni:

1. Datblygu Llwybr Epilepsi Cymru Gyfan.

Mae'r llwybr yn rhoi cymorth i adrannau gofal sylfaenol ac adrannau achosion brys, ar ba bryd y mae angen atgyfeirio cleifion at wasanaethau arbenigol ac mae'n helpu i benderfynu pa ymchwiliadau sydd eu hangen. Bydd y llwybr yn cael ei lansio yn y Senedd ym mis Medi 2021.

2. Marwolaethau Epilepsi a Marwolaeth Annisgwyl Sydyn o Epilepsi (SUDEP)

Llwyddodd y grŵp i godi ymwybyddiaeth o fater SUDEP drwy'r Prif Swyddog Meddygol ac Archwiliwr Meddygol Arweiniol yng Nghymru i sicrhau cyfathrebu effeithiol â thimau epilepsi ledled Cymru. Bu'r grŵp hefyd yn gweithio'n agos gyda'r Bwrdd Gofal Diwedd Oes i ganfod sut y gellir adlewyrchu SUDEP o fewn y Llwybr Profedigaeth Cenedlaethol.

3. PROMs a PREMs Epilepsi

Cytunwyd ar bum Mesur Canlyniadau a Adroddir gan Gleifion (PROMs) a Mesur Profiad a Adroddir gan Gleifion (PREMs) epilepsi ac mae'r broses o'u gweithredu ar draws y byrddau iechyd yn parhau. Bwriedir creu dangosfwrdd data cenedlaethol ar gyfer 2021/22 i fonitro gwasanaethau'n genedlaethol a nodi anghydraddoldebau mewn gwasanaethau ledled Cymru.

Grŵp Gorchwyl a Gorffen Niwroadsefydlu

Roedd gan y grŵp ddwy brif flaenoriaeth ar gyfer 2020/21 a bydd yn parhau i weithio fel cymuned arferion gorau yn y dyfodol:

1. Datblygu fframwaith gwerthuso ar gyfer gwasanaethau niwroadsefydlu, a gwblhawyd ac a gafodd ei fwydo i ganllawiau cenedlaethol ar Werthuso Gwasanaethau Adsefydlu ar ôl Covid
2. Cyfeiriadur Gwasanaethau Niwroadsefydlu ledled Cymru - cynhaliwyd gweithdy ym mis Chwefror 2020 i drafod y fframwaith gwerthuso; roedd y gwaith hwn hefyd yn bwydo i mewn i ganllawiau cenedlaethol ar werthuso gwasanaethau adsefydlu ar ôl Covid. Mae'r fframwaith gwerthuso ar gyfer gwasanaethau adsefydlu cymunedol bellach yn orfodol ar gyfer y gwasanaethau hynny a ariennir drwy'r Grŵp Gweithredu Cyflyrau Niwrolegol gyda'r nod o ddatblygu dangosfwrdd data y mae mawr ei angen yn ystod 2021/22 i werthuso perfformiad ac anghenion y gwasanaeth yn well.

Cyhoeddodd ymchwiliad y Grŵp Trawsbleidiol ar weithredu ac effeithiolrwydd y Cynllun Cyflawni ar gyfer Cyflyrau Niwrolegol ei adroddiad ym mis Rhagfyr 2020.

Ymatebodd y Dirprwy Brif Swyddog Meddygol a'r Arweinydd Clinigol Cenedlaethol ar gyfer Cyflyrau Niwrolegol, gan dderbyn chwe maes allweddol yn llawn a dau yn rhannol. Er bod y cynnydd wedi bod yn araf oherwydd natur gymhleth y grŵp, roeddent yn cydnabod bod gwelliannau mewn rhai meysydd fel epilepsi a niwroadsefydlu cymunedol wedi'u gwneud.

Yn 2021/22, byddwn yn canolbwyntio ar ddrafftio ein Datganiadau Ansawdd a'n cynllun cyflawni wedi'i ddiweddarau yn unol â'r Cynllun Clinigol Cenedlaethol.

Y camau nesaf

Dros y flwyddyn nesaf bydd y Grŵp Gweithredu Cyflyrau Niwrolegol yn canolbwyntio ar:

- Ddrafftio'r Datganiadau Ansawdd ar gyfer cyflyrau niwrolegol
- Datblygu'r cynllun cyflawni newydd ar gyfer cyflyrau niwrolegol
- Datblygu dangosfwrdd data niwroadsefydlu
- Mynd i'r afael â chanfyddiadau'r Grŵp Trawsbleidiol ar Gyflyrau Niwrolegol
- Datblygu llwybrau o ansawdd uchel fel y'u nodir yn y Cynllun Clinigol Cenedlaethol.

Bwrdd Gofal Diwedd Oes

Ein blaenoriaethau oedd:

- Cynllun Cyflawni Diwedd Oes 2017-2022
- Dyrannu Cyllid Brys Covid-19 Hosbisau Gwirfoddol
- Cynhyrchu canllawiau: Gwybodaeth ac adnoddau Gofal Lliniarol yn ystod Covid-19
- Datblygu Meddalwedd Electronig Cynllunio Ymlaen Llaw ac i'r Dyfodol Cymru Gyfan
- Adolygiad o Wasanaethau Gofal Lliniarol Arbenigol yng Nghymru 2010- 2021
- Goruchwylio'r broses o drosglwyddo rhaglen waith yr EOLB i Fwrdd Rhaglen Genedlaethol Diwedd Oes fel y disgrifir yn y Fframwaith Clinigol Cenedlaethol (NCF)
- Rhaglen waith Cymru Garedig
- Fframwaith Profedigaeth Cenedlaethol.

Yr hyn a gyflawnwyd gennym yn 2020/21

Roedd yn flwyddyn o newid i'r Bwrdd Gofal Diwedd Oes, oherwydd pwysau gwaith sylweddol uwch a dechrau ein paratodau ar gyfer symud i statws y Rhaglen Genedlaethol yn 2022, fel y cadarnhawyd yn y Fframwaith Clinigol Cenedlaethol.

Mae grŵp llywio Bwrdd Rhaglen wedi'i sefydlu; yn goruchwylio'r broses o drosglwyddo ein rhaglen waith barhaus ac un o flaenoriaethau allweddol y grŵp newydd fydd dechrau gweithio ar y Datganiad Ansawdd Diwedd Oes.

Adolygiad o wasanaethau gofal lliniarol arbenigol yng Nghymru rhwng 2010 a 2021; archwilio'r cynnydd a wnaed ers argymhellion yr Adolygiad Sugar yn 2008. Dangosodd yr adolygiad hwn gynnydd sylweddol o ran gweithredu'r argymhellion ond dangosodd hefyd feysydd ar gyfer gwelliannau wrth symud ymlaen i'r degawd nesaf. Mae argymhellion yr adroddiad yn cyfrannu at waith y Bwrdd Rhaglen Cenedlaethol newydd a byddant ar gael ym mis Awst 2021.

Ochr yn ochr â hyn, canolbwyntiwyd ar gefnogi hosbisau gwirfoddol yn ystod y pandemig Covid-19, gan oruchwylio'r dyraniad o £12.3m

o gyllid brys a ddarparwyd gan Lywodraeth Cymru.

Fe wnaethom benodi rheolwr strategol ar gyfer prosiect Cymru Garedig, gyda chyllid gan Gymorth Cancer Macmillan a dechreuwyd ar y broses o ddatblygu cynllun gwaith cynhwysfawr sy'n cwmpasu digwyddiadau, cyfathrebu, mapio mentrau a datblygu rhwydweithiau yn y DU ac Iwerddon.

Mae Cymru Garedig yn fudiad cenedlaethol i helpu pobl i gael gafael ar wybodaeth, gofal a chymorth a'u cynnig mewn ffordd dosturiol yn eu cymunedau, gan ganolbwyntio'n benodol ar ofal a chymorth ar ddiwedd bywydau pobl.

Yn dilyn yr adolygiad a gomisiynwyd gennym o wasanaethau profedigaeth yng Nghymru, a gynhaliwyd gan Ganolfan Ymchwil Gofal Lliniarol Marie Curie Cymru, sefydlwyd y Grŵp Llywio Profedigaeth Cenedlaethol ym mis Rhagfyr 2020 i lunio Fframwaith Profedigaeth Cenedlaethol.

Cynhaliwyd ymgynghoriad ar y fframwaith drafft ym mis Mawrth 2020 gydag ymatebion yn cael eu gwahodd gan aelodau o'r cyhoedd, byrddau iechyd, y Colegau Brenhinol, y Cyngor Meddygol Cyffredinol, Comisiynydd Plant Cymru, awdurdodau lleol, Comisiynydd y Gymraeg a llawer o sefydliadau'r trydydd sector.

Grŵp Gweithredu Clefydau Prin

Yr hyn a gyflawnwyd gennym yn 2020/21

Mae'r grŵp Gweithredu Clefydau Prin (RDIG) yn ceisio gwella gwasanaethau i bobl sydd â chlefyd prin. Diffinnir clefyd prin fel un sy'n effeithio ar lai nag 1 o bob 2,000 o'r boblogaeth gyffredinol. Mae yna rhwng 5,000 ac 8,000 o glefydau prin hysbys a bydd clefyd prin yn effeithio ar saith y cant o'r boblogaeth ar ryw adeg yn eu bywydau.

Yn yr un modd â phob maes arall o glefydau, rhoddodd y pandemig Covid-19 bwysau ychwanegol ar wasanaethau, yn enwedig gan fod llawer o gleifion â chlefydau prin yn cael eu hystyried fel rhai 'risg eithafol' ac y dylent 'warchod' eu hunain.

Fodd bynnag, gwnaethom barhau i weithio i wella'r gwasanaeth i blant ac oedolion â chlefydau prin gan ganolbwyntio ar gyflawni nifer o flaenoriaethau allweddol:

- **Nodi a gwella'r llwybr ar gyfer cleifion nad oes ganddynt ddiagnosis anhysbys neu lle mae oedi cyn cael diagnosis - 'Y Siwrnai Ddiagnostig'**
- **Sicrhau gwell defnydd o adborth gan gleifion, arferion gorau a thystiolaeth i wella llwybrau ar gyfer gwasanaethau sylfaenol, eilaidd ac arbenigol**
- **Gwella'r broses o adrodd am wybodaeth am glefydau prin gan gynnwys epidemioleg, dadansoddi digwyddiadau arwyddocaol a dysgu a rennir.**

Sgrinio Smotyn Gwaed newydd-anedig

Er gwaethaf y cyfyngiadau a'r problemau a achoswyd gan Covid-19, o ganlyniad i waith caled bydwagedd a thimau sgrinio ledled Cymru, llwyddodd y rhaglen i barhau i ddarparu rhaglen sgrinio lawn heb fawr o effaith ar ei thargedau.

Cynnig ar gyfer Clinig SWAN (Syndrom Heb Enw)

Gall fod heriau sylweddol o ran sicrhau diagnosis cywir i gleifion a'u teuluoedd. Yn aml ni ellir cael diagnosis a phan fydd diagnosis yn bosibl, gall gymryd pedair blynedd ar gyfartaledd.

Yn ogystal â sicrhau'r rheolaeth a'r gofal gorau posibl, gall diagnosis fod yn ffordd o gyflwyno realiti i gleifion a'u teuluoedd, gan ddod â gobaith a sicrwydd a'u galluogi i gynllunio a gwneud penderfyniadau priodol.

Yn 2020/21, gwnaethom ddatblygu a chyflwyno cynnig i Lywodraeth Cymru am gyllid i sefydlu clinig Syndrom Heb Enw (SWAN) i Gymru.

Byddai'r gwasanaeth hwn yn dwyn ynghyd dîm amlddisgyblaethol o arbenigwyr i wella diagnosis gan ddefnyddio technegau uwch fel profion genetig, ond hefyd drwy ddarparu rhwydwaith o gydgyssylltwyr gofal i gefnogi cleifion a'u teuluoedd yn ystod eu 'Siwrnai Ddiagnostig' ac yn dilyn diagnosis.

Byddai'r dull un stop hwn yn wasanaeth i Gymru gyfan, gyda'r nod o gynyddu nifer y bobl sy'n cael diagnosis cywir a lleihau'r amser a gymerir i gael diagnosis.

Ym mis Mehefin 2021, cytunodd y Gweinidog Iechyd i ariannu cynllun peilot dwy flynedd o glinig SWAN pediatriac ac i oedolion.

Cofrestr Clefydau Prin Oedolion

Yn ystod y pandemig, bu gennym ran bwysig yn y gwaith o gynghori Llywodraeth Cymru ar y cleifion hynny y dylid nodi eu bod yn 'eithriadol o agored i niwed yn glinigol' ac felly'n derbyn cyngor i warchod eu hunain.

Defnyddiodd y Gwasanaeth Cofrestr a Gwybodaeth Anomaledau Cynhenid (CARIS) y gofrestrfa bediatrig bresennol i nodi cleifion, ond gweithiodd hefyd i nodi oedolion y dylid eu rhoi yn y categori hwn gan eu bod yn dioddef o glefyd prin.

Mae'r gwaith hwn bellach yn datblygu'n Gofrestr Clefydau Prin Oedolion a bydd yn parhau ac yn cael ei ehangu yn 2021/22.

Fframwaith Clefydau Prin y DU

Mae'r fframwaith hwn, a gyhoeddwyd ym mis Ionawr 2021, yn nodi gweledigaeth genedlaethol ar sut y bydd y DU yn gwella bywydau'r rhai sy'n byw gyda chlefyd prin.

Mae'r pedair gwlad wedi cytuno i ddatblygu cynlluniau gweithredu a fydd yn nodi sut yr eir i'r afael â'r blaenoriaethau a nodir yn y fframwaith.

Y camau nesaf

Yn 2021/22, byddwn yn canolbwyntio ar:

- Ddatblygu Cynllun Gweithredu i Gymru a fydd yn nodi sut yr eir i'r afael â'r blaenoriaethau a nodwyd yn Fframwaith Clefydau Prin y DU yng Nghymru
- Penodi arweinydd clinigol cenedlaethol newydd a rheolwr rhaglen i arwain ein gwaith, wedi'u hariannu gan Lywodraeth Cymru
- Gweithio gyda'r Pwyllgor Gwasanaethau Iechyd Arbenigol Cymru i sefydlu Clinig SWAN pediatrig ac i oedolion ar gyfer Cymru gyfan fel rhan o'r cynllun peilot dwy flynedd a gyhoeddwyd gan Lywodraeth Cymru
- Datblygu cynlluniau i uwchraddio'r gwasanaeth WINGS i fodloni gofynion ymchwilio i oedi datblygiadol
- Datblygu'r Gofrestrfa Clefydau Prin Oedolion ymhellach
- Ymchwilio i'r defnydd posibl o brofion genomeg mewn sgrinio newydd-anedig.

Y Gymraeg

Rydym yn cydnabod pwysigrwydd y Gymraeg yng Nghymru ac rydym wedi ymrwymo i ddiwallu anghenion a dewisiadau iaith ein rhanddeiliaid yn ogystal â hyrwyddo defnydd o'r Gymraeg drwy gydol ein gwaith.

Ers mis Mai 2019 a chyhoeddi ein Hadroddiad Blynnyddol ar Safonau'r Gymraeg 2019/20, mae'r Cydweithrediad wedi bod yn gweithredu ei Safonau Cymraeg. Rydym hefyd wedi bod yn archwilio sut y gallwn gyfrannu ymhellach at Fframwaith Strategol **'Mwy Na Geiriau'** Llywodraeth Cymru ar gyfer Gwasanaethau Iechyd, Gwasanaethau Cymdeithasol a Gofal Cymdeithasol yn y Gymraeg ynghyd â strategaethau cenedlaethol eraill lle gellid hyrwyddo a datblygu'r Gymraeg.

Rydym wedi penodi Swyddog Cefnogi'r Gymraeg llawn amser, parhaol sy'n gweithio o fewn ac ar draws y sefydliad. Mae'r Uwch Dîm Rheoli yn derbyn diweddariadau rheolaidd ar gydymffurfiaeth â safonau'r Gymraeg ac yn adolygu ac yn gweithredu cyfleoedd perthnasol yn rheolaidd i helpu i gynyddu a gwella'r defnydd o'r Gymraeg yn y sefydliad. Yn 2020, cyhoeddassom ein Hadroddiad Blynnyddol cyntaf ar Safonau'r Gymraeg i'n helpu i hunanasesu ein cynnydd a chynllunio ein gwaith yn y dyfodol.

Mae'r Cydweithrediad wedi sefydlu grŵp Gweithredu'r Gymraeg gyda chynrychiolwyr y Gymraeg o'r rhwydweithiau, y rhaglenni a'r timau. Mae'r grŵp hwn yn cydlynw ac yn datblygu materion yn ymwneud â'r Gymraeg ac yn darparu fforwm i staff rannu arferion gorau, heriau a chyfleoedd ar gyfer gwelliannau.

Mae Swyddog Cefnogi'r Gymraeg yn cydweithio'n rheolaidd â thîm Cymraeg Iechyd Cyhoeddus Cymru i rannu cynnydd ac i weithio i ddatrys problemau, ac mae'n aelod gweithgar o Grŵp Cymraeg y sefydliad. Mae Swyddog Cefnogi'r Gymraeg hefyd yn aelod o Grŵp Swyddogion y Gymraeg GIG Cymru Gyfan a bwrdd rhanbarthol 'Mwy Na Geiriau' y De-ddwyrain, sy'n rhannu arferion gorau ac yn cydweithio i wella'r ddarpariaeth Gymraeg yn genedlaethol ac yn rhanbarthol. Mae aelodaeth weithredol o'r grwpiau hyn yn rhoi cyfleoedd pellach i ymgorffori'r Gymraeg yng ngwaith y Cydweithrediad.

Rydym wedi gwneud cynnydd da o ran gwella argaeledd, ansawdd a chydaddoldeb ein gwasanaethau cyfrwng Cymraeg i'n rhanddeiliaid ac rydym bellach mewn sefyllfa i ganolbwyntio ymhellach ar ymgorffori'r Gymraeg o fewn ac yn ystod ein gwaith Rhwydwaith a Rhaglenni Cenedlaethol craidd y tu hwnt i Safonau'r Gymraeg.

Dros y cyfnod nesaf bydd ffocws a momentwm parhaus o ran cyflawni a gwella'r ffordd rydym yn cyflawni ein rhwymedigaethau o dan Reoliadau Safonau'r Gymraeg (Rhif 7) ac yn ymgorffori'r Gymraeg ymhellach yn ein gwaith a'n prosesau.

I gydnabod pwysigrwydd y Gymraeg i'n gwaith, byddwn unwaith eto'n cyhoeddi Adroddiad Blynnyddol ar y Gymraeg ar gyfer 2020/21 ochr yn ochr â'r adroddiad hwn ar ein gwefan.

Perfformiad Ariannol 2020/21

Alldro net blynyddol y Cydweithrediad ar gyfer 2020/21 oedd **£24.6m**.

Roedd y sefyllfa ariannol a ragwelwyd ar gyfer 2020/21 ar gyfer Cydweithrediad Iechyd GIG Cymru yn danwariant o **£700k**.

Roedd y tanwariant net hwn yn ymwneud â swyddi gwag rhan-blwyddyn o fewn y Cydweithrediad a llithriad yn erbyn prosiectau a gynlluniwyd.

Yn unol â gofynion y cytundeb cynnal, dychwelwyd y tanwariant rhagweladwy o £700k i fyrdau ac ymddiriedolaethau iechyd yn gymesur â'u cyfraniadau gwreiddiol i gyllideb Tîm y Cydweithrediad.

O ganlyniad, llwyddodd Tîm y Cydweithrediad i fantoli'r gyllideb ar ddiwedd y flwyddyn 2020/21.

Mae'r tablau isod yn cynnwys crynodeb a manylion alldro ariannol 2020/21:

Crynodeb o alldro 2020/21

Math	Lefelau gwirioneddol 2020/21	
	£000s	%
Incwm	-24,650	50.00%
Cyflogau	8,442	17.12%
Gwariant nad yw'n gyflog	16,208	32.88%
Cyfanswm	0	100.00%

Mae'r gyllideb graidd ar gyfer y Cydweithrediad yn cynnwys cyllidebau etifeddol a gytunwyd ar gyfer y rhannau hynny o'r Cydweithrediad a oedd gynt yn lechyd Cyhoeddus Cymru, ynghyd â nifer o raglenni ychwanegol a'r Rhwydweithiau Clinigol canlynol sydd bellach yn cynnwys 35% o gyllideb flynyddol gyffredinol y Cydweithrediad:

Rhwydwaith Canser Cymru

Rhwydwaith y Galon Cymru

Rhwydwaith Gofal Critigol a Thrawma Cymru

Rhwydwaith Mamolaeth a Newyddenedigol Cymru

Rhwydwaith Iechyd Meddwl Cymru

Cydwethrediad Iechyd GIG Cymru - Crynodeb o wariant net 2020/21

Timau/Rhwydweithiau Clinigol	Gwariant net 2020/21	
	£000s	%
Busnes, Llywodraethu a Chyllid	768	3.1%
Cynllunio	249	1.0%
Rhaglenni	877	3.6%
Cyfarwyddwr	1,294	5.3%
Rhaglen Endosgopi Genedlaethol	801	3.2%
Lymffoedema	362	1.5%
LINC	1,212	4.9%
Rhaglen Systemau Gwybodaeth Radioleg	129	0.5%
Iechyd Menywod	259	1.0%
Rhwydwaith Iechyd Meddwl	876	3.6%
Cydlynwyr Grwpiau Gweithredu	163	0.7%
Rhwydwaith Cancer	6,271	25.4%
Rhwydwaith y Galon	623	2.5%
Rhwydwaith Gofal Critigol a Thrawma	431	1.7%
Rhwydwaith Mamolaeth a Newyddenedigol	527	2.1%
Gofal Diwedd Oes Cymru'n Un	1,083	4.4%
Cynllun Cyflawni ar gyfer Cancer	1,030	4.2%
Grŵp Gweithredu Salwch Critigol	925	3.8%
Gweithredu Diabetes	965	3.9%
Grŵp Gweithredu Gofal Diwedd Oes	1,051	4.3%
Grŵp Gweithredu Cyflyrau'r Galon	922	3.7%
Grŵp Gweithredu Clefydau'r Afu	852	3.5%
Grŵp Gweithredu Cyflyrau Niwrolegol	832	3.4%
Grŵp Gweithredu Salwch Resbiradol	1,426	5.8%
Grŵp Gweithredu Strôc	723	2.9%
Cyfanswm gwariant net 2020/21	24,650	100.0%

Mae cyfanswm y gwariant net o £24.6m yn 2020/21 yn gynnydd o £9.1m (58%) o'i gymharu â gwariant net blynyddol 2019/20.

Mae'r prif resymau dros y trosiant cynyddol yn 2020/21 yn ymwneud â chyfrifoldebau ychwanegol y Cydweithrediad a meysydd gwaith newydd gan gynnwys cychwyn y Rhaglen Systemau Gwybodaeth Radioleg a dyraniadau ariannol y Grŵp Gweithredu Cyflyrau Difrifol mewn perthynas â:

- **Salwch Difrifol**
- **Gofal diwedd oes**
- **Cyflyrau'r Galon**
- **Clefyd yr Afu**
- **Cyflyrau Niwrolegol**
- **Salwch Resbiradol**
- **Strôc.**

Cydweithrediad
Iechyd GIG Cymru
NHS Wales Health
Collaborative

